

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

11960

VIDEO VE GÖSTERİ İLE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİN
ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cevat EKER

İİİ. YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Enstitü Anabilim Dalı: EĞİTİM BİLİMLERİ

Enstitü Bilim Dalı : EĞİTİM PROGRAMLARI VE
ÖĞRETİM

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Aytekin İŞMAN

Bu tez, ... / ... / 2001 tarihindeki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı
Prof. Dr. Mehmet ALPARGU
Öğretim Üyesi

Jüri Üyesi
Doç. Dr. Aytekin İŞMAN

Jüri Üyesi
Doç. Dr. Ahmet EKİCİ

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
TABLolar LİSTESİ.....	iii
EKLER LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vii
SUMMARY.....	viii
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM

İLKÖĞRETİMDE SOSYAL BİLGİLER

1.1. Sosyal Bilgilerin Tanımı ve Amaçları.....	4
1.2. Sosyal Bilgiler Eğitiminin Tarihi.....	5
1.3. Türk Eğitim Tarihinde Sosyal Bilgiler.....	7

2. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE UYGULANAN YÖNTEMLER

2.1. Video ile Öğretim Yöntemi.....	10
2.1.1. Video Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar.....	12
2.1.2. Video ile Öğretim Yönteminin Faydaları.....	12
2.1.3. Video ile Öğretim Yönteminin Sakıncaları.....	13
2.2. Gösteri (Demonstrasyon) Yöntemi.....	13
2.1.1. Gösteri Yöntemi Uygulamasında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar.....	17
2.1.2. Gösteri Yönteminin Eğitim Yönünden Faydaları.....	17
2.1.3. Gösteri Yönteminin Eğitim Yönünden Sakıncaları.....	18

3. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN VİDEO VE GÖSTERİ (DEMONSTRASYON) İLE ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

3.1. PROBLEM

3.1.1. Problemin Tanımı.....	19
3.1.2. İlgili Araştırmalar.....	28
3.1.3. Problem Cümlesi.....	31
3.1.4. Alt Problemler.....	31
3.1.5. Hipotezler.....	31
3.1.6. Sayıtlar.....	32
3.1.7. Sınırlılıklar.....	32
3.1.8. Tanımlar.....	32
3.1.9. Araştırmanın Önemi.....	34

3.2. YÖNTEM

3.2.1. Araştırma Modeli (Yöntemi).....	34
3.2.2. Evren ve Örneklem.....	35
3.2.3. Veri Toplama Teknikleri.....	36
3.2.4. Verilerin Çözüm Yöntemi.....	36

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM.....38

4.1. Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarından elde edilen sonuçlar.....	39
4.2. Deney ve kontrol gruplarının sontest puanlarından elde edilen sonuçlar.....	41
4.3. Deney ve kontrol gruplarının puanlarındaki değişmeler ile ilgili sonuçlar.....	44
4.4. Deney ve kontrol gruplarının sontest puanları ile ilgili karşılaştırmalar.....	46

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
KAYNAKLAR.....	51
EKLER.....	56
ÖZGEÇMİŞ.....	82

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın gerçekleşmesinin başından sonuna kadar bana yol gösteren ve ümit aşılayan değerli hocam, tez danışmanım; Doç. Dr. Aytekin İŞMAN' a, yüksek lisans derslerinde bizleri bilgilendiren sayın hocalarım, Yrd. Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI, Yrd. Doç. Dr. H. Basri GÜNDÜZ, Yrd. Doç. Dr. Said BAŐER' e Őükran borçluyum.

Atikehanım ilköğretim okulunda sağladığı uygulama ortamı nedeniyle sayın Abdullah AYDINLAR' a, uygulamalara bizzat katılan, değerli sınıf öğretmenlerine, maddi ve manevi desteğini unutmayacağım sevgili eşim, Sevtab EKER' e, "Haydi baba sen biraz daha ders alış" diyerek beni motive eden biricik kızım, Zeynep' e gönül borcum sonsuzdur.

Çalışmamın gerçekleşmesinde ismini sayamadıklarımın hoşgörüsüne sığınarak. Teşekkür ederim.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Deney ve kontrol gruplarının öğrenci sayıları

Tablo 2: “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarından elde edilen sonuçlar

Tablo 3: “Yakın çevremiz” ünitesi deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarından elde edilen sonuçlar

Tablo 4: “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi deney ve kontrol gruplarının öntest puanları ile varyans analizi

Tablo 5: “Yakın çevremiz” ünitesi deney ve kontrol gruplarının öntest puanları ile ilgili varyans analizi

Tablo 6: “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi deney ve kontrol gruplarının sontest puanları

Tablo 7: “Yakın çevremiz” ünitesi deney ve kontrol gruplarının sontest puanları

Tablo 8: “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi deney ve kontrol gruplarının sontest puanları ile ilgili varyans analizi

Tablo 9: “Yakın çevremiz” ünitesi deney ve kontrol grupları sontest puanları ile ilgili varyans analizi

Tablo 10: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” Ünitesi deney ve kontrol gruplarının puanlarındaki değişimler ile ilgili sonuçlar

Tablo 11: “Yakın Çevremiz” Ünitesi deney ve kontrol gruplarının puanlarındaki değişimler ile ilgili sonuçlar

Tablo 12: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” Ünitesi deney ve kontrol gruplarının son test puanları ile ilgili ikili karşılaştırmalar

Tablo 13: “Yakın Çevremiz” Ünitesi deney ve kontrol gruplarının son test puanları ile ilgili ikili karşılaştırmalar

EKLER LİSTESİ

Ek – 1: Ünite Planı “Aile, okul ve toplum hayatı”

Ek – 2: Ünite Planı “Yakın çevremiz”

Ek- 3: Öntest soruları madde analizi “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi

Ek – 4: Öntest soruları madde analizi “Yakın çevremiz” ünitesi

Ek – 5: Sontest soruları madde analizi “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi

Ek – 6: Sontest soruları madde analizi “Yakın çevremiz” ünitesi

Ek – 7: “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi başarı testi

Ek – 8: “Yakın çevremiz” ünitesi başarı testi

Ek – 9: Video yöntemi kullanılarak yapılan öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi

Ek – 10: Gösteri (Demonstrasyon) yöntemi kullanılarak öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi

Ek – 11: Geleneksel yöntem kullanılarak öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları “Aile, okul ve toplum hayatı” ünitesi

Ek – 12: Video yöntemi kullanılarak yapılan öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları “Yakın çevremiz” ünitesi

Ek – 13: Gösteri (Demonstrasyon) yöntemi kullanılarak öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları “Yakın çevremiz” ünitesi

Ek – 14: Geleneksel yöntem kullanılarak öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları “Yakın çevremiz” ünitesi

ÖZET

Bu araştırma, ilköğretim okulları 4. sınıf sosyal bilgiler dersi ünite konularının öğretiminde kullanılan video ile öğretim yöntemi ile Gösteri ile öğretim yönteminin öğrenci başarısına etkisi olup olmadığını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın evrenini Sakarya ili Hendek ilçesinde okuyan 4. sınıf öğrencileri oluşturmakta, evrenini ise yansız atama ile oluşturulan Hendek ilçesi merkez Atikehanım ilköğretim okulu 4/A, 4/B, 4/C sınıfları oluşturmaktadır. Deneysel çalışma 60 öğrenciden oluşan, iki deney, birde kontrol olmak üzere üç grup ile yürütülmüştür. Her grupta 20 öğrenci bulunmaktadır. Birinci deney grubuna video ile öğretim, ikinci deney grubuna gösteri yöntemi ile öğretim, kontrol grubundaki öğrencilere ise, geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır.

İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersi birinci yarıyılıda okutulan “Aile, okul ve toplum hayatı” ve “Yakın çevremiz” adlı iki ünite seçilmiş, ünite konularının öğretimine geçilmeden önce tüm gruplara onbeş (15) sorudan oluşan öntest uygulanmıştır. Ünite konularının işlenmesinden sonra ise aynı sorulardan oluşan sontest uygulanmıştır ve her ünitenin değerlendirilmesi ayrı olarak yapılmıştır.

Uygulanan yöntemlerin öğrenci başarısına etkililiğini belirleyebilmek için grupların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları hesaplanmış, varyans analizi (Anova) tekniği ile gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığı belirlenmiştir. “F” değeri ile anlamlı bir fark olduğu belirlenmiş ve “t” testi istatistikî yöntemi kullanılarak başarılı grup ortaya konmuştur.

Araştırmanın sonucunda video ile öğretim yönteminin kullanılması ile işlenen sosyal bilgiler dersinin ünite konuları daha zevkli, daha kalıcı ve etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

SUMMARY

This research has been made in order to determine whether using video and demonstration teaching techniques has any influence on students' success in Social Studies lesson in Grade 4.

The extent of the research is 4th Grade students in Hendek, Sakarya; and classes 4/A, 4/B, 4/C at Atikehanım School carried out with three groups (two experimental and one control group) consisting of 60 students;20 students in each group. The first experimental group was applied video teaching techniques;the second one was applied demonstration teaching techniques,and traditional teaching techniques were used on the control group.

Two units "Family,School and Social Life" and "Our environment", which are taught in Grade 4 in the first term of Social Studies lesson were chosen out of the curriculum and before the teaching process,the three groups were given a pre-test consisting of fifteen questions. After the teaching process,they were applied a final test consisting of the same questions and evaluation of each unit was made seperately.

At the end of the research,it was found out that using video teaching techniques in Social Studies lesson is more enjoyable,more permanent and more effective.

GİRİŞ

Dünyada bilim, teknoloji, iktisadi, sosyal vb. konularda akıllara durgunluk verici gelişmeler yaşandığı, bizim de kullandığımız pek çok araç-gereçle bu gelişmelere her gün tanık olduğumuz bir gerçektir.

Hemen her sahada gözlenen bu ilerlemeler eğitim alanında da kendisini göstermektedir. Günümüzde, çoklu ortam özelliği ile eğitim teknolojileri ve öğretim yöntemleri eğitime yeni anlayış ve uygulamalara yol açmaktadır. Bu gelişmelerle birlikte, öğrenme – öğretme anlayışındaki geleneksel değer ve engellerin de yavaş yavaş ortadan kalktığı görülmektedir.

Bu gelişmekte olan dönemin en belirgin özelliği mevcut teknoloji ile yetinmeyip yeni ürünler, teknolojiler ortaya koymak ve geliştirmektir. Bu gelişmelerin sağlanmasında temel kaynağın nitelikli ve yaratıcı insan gücü ile olduğu açıktır. Bireyin, yaşadığı yüzyıla ve geleceğe uyum sağlayabilmesi için yaşamını dengeli bir biçimde sürdürebilmesi, ihtiyacı olan davranış kalıpları ile donanmış olması gerekmektedir. Bunu sağlayacak araç ise yeni teknoloji ve öğretim yöntemlerinin uygulamaya konması yani eğitim ve teknolojidir.

Eğitim ve teknoloji, insan yaşamının daha etken duruma getirilmesinde önemli rolü olan iki temel öğedir. Her iki öğe de, insanın doğal ve sosyal çevresine egemen olma yönünde gösterdiği çabalarda başvurduğu iki temel araç olmuşlardır. Eğitim, insanın doğuştan kazandığı gizli güçlerin ve yeteneklerin açığa çıkarılmasına, onun daha güçlü, daha olgun, yaratıcı ve yapıcı bir varlık olarak gelişmesine ve büyümesine hizmet etmiştir. Teknoloji ise, insanoğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerden daha etken, daha verimli bir biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uygulayabilmesinde yardımcı olmuştur. Böylece eğitim ve teknoloji, insanoğlunun mükemmelleştirilmesi, kültürlenmesi, geliştirilmesi, doğaya ve çevresine karşı etken ve nüfuzlu egemen bir unsur haline gelmesinde etkili olmuşlardır.

Teknolojinin hakim olduğu çağımızda öğrencilere öğrenme, hatırlama, düşünme ve kendini motive etme becerileri kazandırılmalıdır. Bu anlayış doğrultusunda yetiştirilen öğrenciler, kendi öğrenme süreçlerine aktif olarak katılmalı, kendi öğrenmelerini kendileri organize ve kontrol edebilmeliler. Bu amaçla; Teknoloji ile ilgili özel dersler tasarlanmalı ve eğitim yoluyla, bireylere çevresini tanıtmak, toplumdaki olumlu değişikliklere uyumlarını sağlamak, bilinçli davranma alışkanlığı kazandırmak, kazandığı bilgi ve becerilerle refah ve mutluluğunu arttırmak, neticede uygarlığın gerektirdiği modern ve yaratıcı bir toplum meydana getirmek zorunluluğu kaçınılmazdır.

Eğitim sürecinden geçirdiğimiz insanı, toplumun ve çağın istediği nitelikte yetiştirebilmek için her düzeyde ve fonksiyonda çeşitli eğitim araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Örgün ve yaygın eğitimin her seviyesinde araç ve gerecsiz eğitim yapılamayacağı ve günümüzde verilmesi istenen bilgi, beceri ve davranışların sağlanamayacağı bir gerçektir.

Eğitim, günümüzde hızla gelişmekte olan bir teknolojidir (Özçelik, 1992: 4) Maksatlı olarak oluşturulan öğrenme yaşantılarını kapsamakta ve bireyi toplumda mümkün olan en yüksek seviyeye çıkarmaya çalışmaktadır. Bir toplumda yararlanılmakta olan eğitim uygulamaları yeni teknolojilere ve yöntemlere dayandırılarak yapılmakta ise bu toplumun yetişen yeni üyelerinin geleceği güvence altına alma gücü artmaktadır.

Temeli insan ve toplum olan sorumluluk sahibi, vatandaşlık kavramıyla bağlantılı olarak bilgi, tutum ve becerilerin edinilmesi ile ilişkili olan sosyal bilgiler dersi içeriğinin konularının birçoğu, çok uzun zaman önce ve çok uzak yerlerde gerçekleşmiştir. Böylece içerik çoğu öğrenci için sıkıcı ve cansız görünmektedir.

Bu sebeple;

Araştırmada sosyal bilgiler dersi öğretimini sıkıcı olmaktan kurtaracak zevkli ve daha canlı bir halde işlenmesini sağlayacak video ile öğretim yöntemi ve gösteri ile öğretim

yönteminin kullanılmasının ders konularının öğrenci başarısına etkisini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmanın sosyal bilgiler dersini eğitim teknolojisini kullanarak daha zevkli öğrenilmesini sağlayacağı ve diğer derslerin öğretimine de önemli bir katkı getireceği düşünülmektedir.

1. BÖLÜM

İLKÖĞRETİMDE SOSYAL BİLGİLER

1.1. Sosyal Bilgilerin Tanımı ve Amaçları

Sosyal bilgiler, insan ilişkilerini göz önünde tutmak, insanların toplumsal ve fiziksel çevreleriyle olan ilişkilerini inceleyen bilim olarak tanımlanmaktadır. Sorumluluk sahibi, vatandaşlık kavramıyla bağlantılı olarak bilgi, tutum ve becerilerin edinilmesi ile ilişkilidir. Aynı zamanda sosyal bilgiler, ilköğretim okullarında sosyal davranış bilgilerine ağırlık veren bir ders ya da öğretim programı olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler; toplumsal gerçekle kanıtlanmaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen dirik bilgilerdir (Sönmez, 1996).

Toplumsal gerçek denildiğinde toplumsal yaşamı düzenleyen her türlü etkinlik akla gelebilir. İnsanın yaşamında kullandığı ve zorunlu olan onun daha kolay, rahat, mutlu yaşamasını, kendi gizil güçleri doğrultusunda geliştirip gerçekleştirmesini sağlayan tüm toplumsal olgular ve ilişkiler bu kavramın içine girmektedir.

Uygar toplumun bireyleri içinde buldukları gelecek, çağın koşullarına ve toplumsal yaşama hızlı bir uyum sağlama ve ivedi ve etkili kararlar verebilme zorunluluğu ile karşı karşıyadır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve gençliğinin toplumda yaratıcı, üretken, kabiliyetlerini geliştirici bir şekilde yer almaları gerekmektedir.

J. Dewey'a göre; sosyal bilgiler dersinin amacı, çocuğa uygarlığı, demokrasiyi ve kültürü tanıtır ve sevdirmek ve gençleri etkili birer yurttaş olarak yetiştirmektir. Uygarlık, kültür ve demokrasi binlerce yıllık bir birikimin ürünüdür.

Sosyal bilgiler, ilköğretim okullarında sosyal davranış bilgilerine ağırlık veren bir ders ya da öğretim programıdır (Demirtaş, 1997: 6). Sosyal bilgiler öğretim programı, özellikle vatandaşlık eğitimine ağırlık vermekte ve demokratik bir sistem içinde etkin

vatandaşlık eğitimine ağırlık vermekte ve demokratik bir sistem içinde etkin vatandaşlık eğitimini resmi bir yaklaşımla gerçekleştirmek amacına yönelik olarak hazırlanmış ve buna göre;

Sosyal bilgiler dersinin amacı yeni kuşaklara bir kültür birikimini aktarmak, onların davranışını yetişkinlerin hayat tarzı yönünde biçimlendirme ve onları gelecekte ki toplumsal rollerine hazırlamaktır. Sosyal bilgiler dersi de öğrencilere çeşitli davranış modellerini kazandırmayı amaçlamak üzere konmuştur.

Sosyal bilgiler dersi bireyin iyi bir vatandaş olarak yetişmesini, içinde yaşadığı çevreyi ve vatanını iyi tanıması, karşılaştığı sosyal problemleri çözmesini sağlayacak temel bilgi ve genel kültürü kazandırmakla yükümlüdür (Kahveci,1986: 1).

Bu derste öğrenciden beklenen hedefler, “karar verme mekanizmasını kullanabilme, ailesini, arkadaşlarını, vatanını, milletini, insanlığı sevebilme, iyi bir üretici ve tüketici olabilme, demokrasiyi benimseyebilme, çok boyutlu düşünebilme, bilimsel yöntemi kullanabilme, ulusun ve insanlığın tarihiyle ilgili temel olguların bilgisi, temel tarihi olguları kavrayabilme vb.” olabilir. Böyle hedefler amaçlanınca, sosyal bilgiler dersi, sosyal bilimlerin bir bileşkesi olarak düzenlenmelidir. Çünkü bu hedeflerin temelinde insan ve toplum yatmaktadır (Sönmez, 1996: 5).

1.2. Sosyal Bilgiler Eğitiminin Tarihi

Sosyal bilgiler eğitiminin ne zaman ve nerede başladığı kesin olarak bilinmiyor. Yalnız “insanoğlu var olduğu andan itibaren hem fen, hem de sosyal bilimler eğitimi başlamıştır” denebilir.

Çünkü insan; doğal ve toplumsal bir ortamda doğar, büyür, gelişir, yaşlanır ve ölür. Bu süreç içinde ona en azından yiyecek bulmak, yemek, içmek, giyinmek, korunmak, savunmak, v.b etkinliklerle ilgili bilgi, beceri ve duygular kazandırılır. Eğer kazandırılmazsa, kişi yaşamını sürdüremez (Sönmez, 1996). Tüm bu etkinlikler, doğada ve toplum içinde olmaktadır. İnsan yaşamak için hem doğanın hem de toplumun bazı

ilkelerini öğrenmek zorundadır. Bu açıdan bakılınca sosyal bilgiler eğitiminin insanoğlunun yaşamı kadar eski olduğunu düşünebiliriz.

İlk ve eski yerleşik toplum Sümerler (M.Ö. 10.000-4.000)'dir. Sümerlerde okul vardı. (Sönmez, 1996: 6). Okulda okuma-yazma, matematik-geometri, astronomi dersleri okutulmuş; ilk harita, yazı ve Sümerce'den Samice'ye ilk sözlük onlar tarafından hazırlanmış, fakat sosyal bilimlerle ilgili hiçbir ders adına rastlanmamıştır. Böyle olmakla birlikte, devlet düzeninin, toplumsal yaşamı düzenleyen kurallarında öğretilmiş olacağı savunulabilir. Çünkü tabletlerde hangi mala karşı ne kadar başka maldan verileceği, suç işleyenlerin hangi cezalara çarptırılacağı belirtilmiştir (Sönmez, 1996)

Çin'de ise yüksek öğretimde edebiyat, tarih, doğu bilgileri ve din felsefesi okutulmuştur (Binbaşıoğlu, 1982: 10). Eski Mısır ve Persler'de sosyal bilgilerle ilgili her hangi bir derse programda yer verilmemiştir. Fakat onların da toplumsal yaşamla ilgili olarak kişilere belli bilgi ve becerileri okutup kazandırdıkları söylenebilir. Tarihte ilk kez çocuklarına İsrail devleti ulusal tarih ve yurttaşlık bilgisi dersleri okutturmuş, Antik Roma'da ise Trivial okullarında okuma-yazma, hesap ve hukuk; grammer okullarında mitoloji, tarih, coğrafya, hukuk, aritmetik, geometri ve felsefe dersleri verilmiştir.

Eski çağdaki eğitim sisteminde okutulan tarih (Çin, İsrail, Roma) coğrafya (Roma), yurttaşlık (İsrail), ve hukuk (Roma) derslerinin doğrudan sosyal bilgilerle ilgili olduğu söylenebilir. Orta çağda ise, programda din dersleri baskın hale gelmiş, fen ve sosyal bilimlerle ilgili yukarıda belirtilen dersler dini içerikle donatılmıştır. Sosyal bilimlerle ilgili tarih, coğrafya, hukuk gibi dersler, Rönesans ve reform döneminde, yeni ve yakın çağlarda isim olarak değişmemiş, fakat içerik açısından dinin etkisinden kurtulmaya çalışılmıştır. İlk kez "sosyal bilgiler" adı altında ilk ve orta okullarda bir dersin okutulmasını Condercet savunmuştur (Sönmez, 1996).

Amerika'da 1784 yıllarına dek ahlak eğitiminin içinde toplumsal kurallar okutulmuş, Hristiyanlık ön plana çıkarılmış ve Hristiyan olan ülkelerin, olmayanlardan daha üstün

olduğu savunulmuştur. ABD’de, 1892 yılında toplanan ulusal eğitim konseyi, ulusal toplum anlayışını oluşturmak üzere sosyal bilgiler dersini düzenlemiştir.

Sosyal bilgiler dersinin içeriği tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi derslerinden oluşturulmuş ve toplumun gereksinimlerine göre içerik yeniden yapılandırılmıştır. Bu anlayış 1960 yıllarına kadar sürmüştü; fakat bu yıldan itibaren, toplumsal yaşamda, dünyadaki siyasal yaşamda, bilim ve teknikteki gelişme ve değişmeler, öğrenme ve öğretme tekniğindeki değişmeler, hem sosyal bilgiler dersinin hedef ve davranışlarını, hem de içeriğini yeniden oluşturmayı gündeme getirmiştir. Böylece tanıma-anlatma yaklaşımından kavramsal yaklaşıma ve oradan da karar verme sürecine geçilmiştir (Sönmez, 1997: 8).

Bugün demokratik olarak tanımlanan bir çok ülke sosyal bilgileri, geçmişin demokrasi kavramıyla bağdaşmayan vatandaşlık bilgilerini terk ederek, bir eğitim reformu gerçekleştirmek amacıyla benimsemiştir. Bunun nedeni, sosyal bilgiler eğitim programlarının demokratik vatandaşlık becerilerini uygulamaya olanak verecek şekilde tasarlanmış olmasıdır. Özellikle kavramların problem çözme yöntemleri eşliğinde disiplinler arasında entegrasyonuna ağırlık verildiği için, demokratik uygulamaların bütün okul programı boyunca uygulanmasına olanak tanımaktadır (Bart, Demirtaş, 1997: 1.6).

1.3. Türk Eğitim Tarihinde Sosyal Bilgiler

Türk eğitim tarihinde ise, İslâmiyetten önce toplumsal yaşamla ilgili kurallar gelenek ve göreneğin, inanç sisteminin içinde verilmiştir. İslamiyet’ten sonra ise İslam dininin esaslarına göre birey yetiştirilmeye çalışılmış, bunun yanı sıra gelenek ve göreneğin de kuralları öğrenciye kazandırılmıştır. Bu dönemde medreselerde tarih, coğrafya, kelim, fıkıh, hadis, tefsir, ilm-i hal gibi dersler diğerlerinin yanında okutulmuştur. Bu durum, tüm eğitim sisteminde aşağı yukarı aynen Cumhuriyet dönemine dek sürmüştür.

Cumhuriyet döneminde ilkokullarla ilgili 1926, 1930, 1932, 1936, 1948, 1962, 1968, 1989, 1993 yıllarında düzenleme yapılmış, 1926 programında “ilk mektebin başlıca

maksadı genç nesli muhitine faal bir halde intibak ettirmek suretiyle iyi vatandaşlar yetiştirmektir” ilkesi temele alınmış, tarih, coğrafya ve yurt bilgisi derslerine her biri ikişer saatten haftada altı saat olmak üzere 4 ve 5. Sınıflarda yer verilmiştir. 1930, 1932, 1936 programlarında, “bedence ve ruhca en iyi alışkanlıklara sahip olmak, milli, medeni ve insani fikir ve hislere sahip bir hale getirmek” gibi ilkeler eklenmiştir. Bu amaçlara 1948 programında “ilkokul çocuklara milli kültürü aşılama mecburiyetindedir; içinde yetişen bütün vatandaşlara aynı milli ülküleri, aynı milli amaçları vermek için gerekli bütün bilgileri, alışkanlıkları, hizmet arzusunu verimli bir şekilde kazandırmak” ilkesi eklenmiş 1962 program taslağında ilkokulun amacı “kişisel, insanlık münasebeti, ekonomik ve toplumsal hayat” bakımlarından belirlenmiş, tarih, coğrafya ve yurt bilgisi derslerinin yerine toplum ve ülke incelemeleri dersi konulmuş 1968 programında ise dersin adı sosyal bilgiler olarak değiştirilmiş, 4 ve 5. sınıflarda beş saat olarak okutulmuştur.

İlköğretim okullarının birinci kademesinde bu ders önceleri tarih, coğrafya, yurt bilgisi olarak ayrı ayrı okutulmuş, 1968 programında ise, sosyal bilgiler adını almıştır. Türk Eğitim sisteminde sosyal bilgiler ilköğretimin 4 ve 5. sınıflarında okutulmaya başlanmıştır.

Ülkemizde sosyal bilgiler programı, temelde etkin ve üretken vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlar. Bu amaçları gerçekleştirmede şu anda Türkiye’deki sosyal bilgiler vatandaşlık eğitiminde hakim olan üç ayrı yaklaşım tarzı bulunmaktadır. Hayat bilgisi 1-3. sınıflar, sosyal bilgiler 4-5. sınıflar, milli bilgiler 6-7. sınıflar, vatandaşlık ve insan hakları, Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile devrimler ve Atatürk İlkeleri 8. sınıflarda okutulan derslerdir (Demirtaş, 1997: 1.1). İlköğretim programında yer alan bu derslerin kesin hedef ve davranışları belirlidir. Programın en önemli amacında, öğrencilerin milli kültüre ilişkin kurumların, yapı ve işlevlerini öğrenmelerini sağlamak ve etkin vatandaşlar yetiştirmek olarak kabul edilmektedir.

1997 yılında “Sekiz Yıllık Zorunlu İlköğretim” uygulamasına geçilince eski ilk ve orta okul programlarında değişiklik yapma gereği duyuldu. Talim ve terbiye kurulunun 10.09.1997 tarih ve 143. sayılı kararına göre, sekiz yıllık ilköğretim okulunun haftalık

ders dağıtımında, sosyal bilgiler dersinin dördüncü sınıftan itibaren her sınıfta okutulmasına karar verilmiştir (Binbaşıoğlu,1999: 139).

Sosyal bilgiler dersi öğretim programı içerik olarak 1998-1999 öğretim yılından itibaren, uygulanmak ve denenip geliştirilmek üzere 02.04.1998 tarihinde değişiklik yapılmış ve program 4, 5, 6, 7. sınıflarda haftada üçer ders saati olmak üzere, her sınıf için 36 haftada toplam 108 saatlik bir süre öngörülerek hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur (Tebliğler dergisi, 1998)

Özet olarak 4. sınıf sosyal bilgiler konuları tarih ve coğrafya ile birlikte bir miktar vatandaşlık bilgilerini esas alarak hazırlanmıştır.

2. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE UYGULANAN YÖNTEMLER

2.1.Video İle Öğretim Yöntemi

Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki bilimsel çalışmalar öğretimin kalitesini gün geçtikçe arttırmaktadır. Bu yeni teknolojik gelişmeler, bütün iletişim teknolojilerinde ve bu arada eğitim alanı için yeni ufuklar açmakta, eğitimde köklü değişimlere sebep olmaktadır. Yeni iletişim teknolojilerinin eğitim için önemi çok büyüktür. Bir gerçeklik olarak ortaya çıkan video, daha önceki iletişim araçlarının sağlayamadığı avantajları sağlamakta ve bir görsel-işitsel olan video, ülkemizde eğitim uygulamalarında yerini almıştır.

Video, ses ve görüntüyü manyetik bir band üzerine kayıt etmeye yarayan ve görüntüleri siyah, beyaz ya da renkli olarak gösterebilen olanağı olan bir araçtır (Demirel, 1994: 86). Son yıllarda, ders kitapları, kasetçalar teyp ve dil laboratuvarlarının yanı sıra bir görsel işitsel araç olan video, eğitimde yerini almaya başlamıştır.

Öğrenmenin insan beyninin kendisine çeşitli kanallardan ulaşan verileri yorumlama ve anlamlandırması olduğu düşünüldüğünde, öğrenme ortamının kulağa olduğu kadar göze ve diğer hislere de hitap etmesi önemlidir. Öğretimin çeşitli araç ve yöntemlerle zenginleştirilmesi öğrenilenlerin kalıcılığını artırmaktadır. Bu nedenle;

Video göze ve kulağa aynı anda seslenebilen, kalıcı ve bu nedenle yenilenebilir, bireysel be bağımsız öğrenmeye olanak tanıyan, dikkat çekici, dağıtım temeline dayalı ulaştırma özelliğine sahip olduğu için parazitlerden arındırılmış bir öğretim ve öğrenim olanağı sağlayabilmektedir (Barkan, 1988: 180). Birden fazla duyu organına hitap eden video öğrenmeyi kolaylaştırmakta, zihinde kalıcı olmakta ve daha geç unutulmaktadır.

Video, televizyonla bütünleşen bir ortam olarak öğrenmede, yani yöntemler yaratmada, bireysel öğrenme süreçlerinde büyük potansiyele sahip bulunmaktadır (Ergin, 1988

:129). Video filminin kısa bir sahnesinde pek çok mesaj bulunabilir. Üç-beş süren kısa bir programa bir saatlik ders sığdırılabilir. Bu nedenle video eğitimde etkili bir araç olarak kullanılabilir.

Video, hem bir bilgi deposu hem de iyi bir gösteri aracı olduğu kabul edilmektedir. Video gerçek hayatın sınıfta en iyi şekilde sergilenmesini sağlamaktadır. Video, hem yüz yüze öğretimde hem de bireysel öğretim amacı ile kullanılabilir.

Videonun eğitim ve öğretim amaçlı iletişim sürecinde hedefine, iletinin akış süreci üzerinde etkili olma olanağını tam anlamıyla tanıyan bir araçtır. Dahası, tüm iletişim araçları içinde bu olanağı hedef izleyicisine tam ve kesin olarak tanıyan tek araç olduğu bir gerçektir (Barkan, 1988).

Videolu öğretim dersin daha gerçekçi olmasını sağlamaktadır. Kısa erişim zamanından dolayı öğrencinin dikkati dağılmaz. Öğrenci üzerinde çalıştığı ve düşündüğü konuya kesintisiz olarak yoğunlaşabilir. Görüntü karelerinin statikleştirilmesi de öğrencinin o görüntüdeki bazı olgu ve nesnelere daha ayrıntılıca incelemesine yardımcı olur (Akpınar, 1999: 66).

Video iletisi görsel-işitsel iletişim temeline dayalı olması nedeniyle, tek uyarılı iletişim etkinliklerine oranla doğal olarak sürekli bir dikkat çekiciliğe sahiptir. Tüm iletişim etkinlikleri ve araçları içinde eğitim-öğretim-öğrenim amaçlı iletişim aracı olarak değerlendirilmektedir (Barkan, 1988).

Videonun mevcut eğitim araçlarına getirdiği yenilik, görüntü ve sesin aynı anda öğrenciye verilmesidir. Video ile yapılan eğitim hem göze hem kulağa hitap eder. Video kendi başına kullanılabildiği gibi eğitimde kullanılan diğer araçlarla bir arada da kullanılabilir (Demirel, 1994).

Başarılı bir video kullanımı için üniteye dayalı ve ilgili etkinlikler birleştirilip bir bütün halinde dersin planlanması ve öğrenci gereksinimlerine yönelik olarak yürütülmesi önemlidir. Bu nedenle öğretmenin çok iyi bir ön hazırlık yapması gerekmektedir.

Uzaktan öğretim ve bireysel öğretim süreçlerinde önemli bir katkısı olan video kullanımının daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi için eğitim-öğretim yönünden faydalarının ve sakıncalarının bilinmesi öğretme ve öğrenme sürecinde daha verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır.

2.1.1. Video kullanımında dikkat edilmesi gereken noktalar

- Videonun sınıf, yaş, sosyal çevre ve zeka düzeyinin yüksekliği oranına göre daha etkili yada etkisiz kaldığı söylenebilir. Bu açıdan video filmi seçilirken öğrencilerin, seviyeleri ve ilgileri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Video ile öğretim uygulaması yapılırken, hedeflerin açık seçik belirlenmesi gerekir. Video filminin içeriği, sınıf atmosferi ve öğrencilerin ilgileri çok iyi belirlenmelidir.
- Videonun sesi tüm öğrencilerin duyacağı şekilde ayarlanmalıdır.
- Öğretmenin video filmlerini derste göstermeden önce seyredip ona göre hazırlıklarını yapmalıdır. Sınıfta kaseti kullanırken durdurma yapılacak yerler, görüntü ve sese yönelik ipuçları not edilmelidir.
- Bir ders saati içerisinde 20 dakikadan fazla video filmi izlenmemelidir. Eğer izlemenin bir amacı yoksa hiçbir zaman kullanılmamalıdır.
- Ses ve görüntüdeki her unsurun değerlendirilmesine dikkat edilmelidir.
- Öğrenciyi kısa bir süre sonra izleyeceği video programına hazırlayan bir tür faaliyetlere yer verilebilir. Örneğin ,ses düğmesi açılmadan video filmi çok kısa bir süre gösterildikten sonra kapatılır, daha sonra ne gibi olaylar olabileceği, görüntüde yer alan kişilerin kimler olabileceğini bulmaya yönelik bir tahmin oyunu oynanabilir.

2.1.2. Video ile öğretim yönteminin faydaları

- Cisim, olgu, olay ve işlemleri gerçek hareket ve sesleriyle sunabilir.
- Sınıfa getirilmesi olanaksız olan cisim, olgu, olay ve işlemlerin kolayca gözlemlenmesini sağlar.
- Bireysel ve grupla öğrenme olanakları sağlar.

- Mikro öğretim olanağı verir.
- Örenci tepkilerini gözleme olanağı verir.
- Öğrencilerin gelişimini yakından izleme ve gerektiğinde onlara yol gösterme olanağı sunar.
- İzleme sırasında öğrencilerin, tepkileri, ilgileri ve konuları algılayıp algılayamadıkları gözlenebilir.
- Video, görsel-işitsel kavramayı gerçekleştirir, Videodan izlenen ders öğrencide çok daha kalıcı izler bırakır (Doyuran, 1984: 11).
- Sözlü ve yazılı anlatım alanlarında kullanılan video pratik dil yeteneğini arttırıp, seri konuşma yeteneği kazandırabilir.
- Birden fazla duyu organına hitap etmektedir. Eğitim aracı ne kadar fazla duyu organına hitap ederse, öğrenme o kadar kolay olmakta, zihinde daha kalıcı olmakta, daha geç unutulmaktadır.

2.1.3. Video ile öğretim yönteminin sakıncaları

- Tek yönlü bir iletişim aracıdır. Yüz yüze gerçekleştirilen eğitim burada gerçekleştirilememektedir.
- Program üretme güç olduğu gibi ekip çalışmasını gerektiren bir iştir.
- Kaliteli öğretim programı bulma güçlüğü vardır.
- Videoda izlenecek filmin önceden izlenerek ayrıntılı notların çıkarılması gerekmektedir.
- Sunu sırasında öğrenciler öğretmenin denetiminden film yapımcısının denetimine geçer (Engin, 1998: 129).

2.2. Gösteri Yöntemi

“Duyduğumu unuturum, gördüğümü hatırlarım, yaptığımı anlarım.” Çinlilere ait bu atasözü öğretimde kullanılan yöntemlerin ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Öğrenciler yalnızca işittikleri şeyleri kolayca unutmaktadır, bizzat katıldıkları bir öğretim etkinliği, onların konuyu daha iyi anlamalarına ve kolay kolay unutmamalarına yardım etmektedir.

Öğretim etkinliklerinin istenen öğrenmeyi sağlayabilmesi için, değişik yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekmektedir. Bir öğretim yönteminin etkili olabilmesi, öğretmenin , öğrencilerin öğrenme şekline ve anlatacağı konunun özelliklerine uygun olarak değişik öğretim yöntem ve teknikleri kullanmasına bağlıdır.

Yapılan pek çok çalışma klasik yöntemlerle, öğretim etkinliğinin son derece düşük olduğunu ortaya koymaktadır. yalnızca sesli bir anlatımı dinleyen öğrencilerin dikkat süreleri azalmakta, dikkatlerini belli bir noktada tutamamaktadırlar (Küçükahmet, 1997)

Öğretim yöntem ve teknikleri, öğrenmeyi sağlamak için birer araçlardır. Bu araçların başarısı kullananın onu kullanma becerisine bağlıdır. Sınıfta kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri farklı öğrenme ihtiyaç ve biçimlerine karşılık verebildiği oranda başarılı olacaktır.

Etkin bir öğretim için yöntem zenginliğine gitme artık kaçınılmaz olmuştur. Öğretmenlerin etkin bir öğretim için seçim yapacağı yöntem sayısı oldukça fazladır. Hem görsel hem de işitsel iletişimin kullanıldığı gösteri yönteminin, öğretimde etkililiği oldukça fazladır.

Gösteriler (Demansasyonlar) yoluyla edinilen yaşantılar, bir fikrin, bir olgu ya da bir kaynak tarafından çeşitli duyu organlarını etkileyecek biçimde, gösterilerek anlatılması yoluyla edinilen yaşantılardır (Çilenti, 1988: 67).

Bir başka tanımda ise gösteri, öğretmenin öğrencilere bir şeyin nasıl yapılacağını göstermek ya da bir prensibi açıklamak için yaptığı işlemlerdir (Küçükahmet, 1997).

Gösteri öğretmenin ya da öğrenci gruplarının herhangi bir konuyu laboratuvarında ya da sınıfta diğer öğrencilerin önünde deneyerek, araç ve gereçler kullanarak açıklamaları ya da sunmalarıdır (Hesapçioğlu, 1994: 194).

Yapılan tanımlarda da anlaşıldığı gibi gösteri yöntemi, öğretmenin ya da başka kaynak kişilerce öğrencilerin önünde bir şeyin nasıl yapılacağını, aynı zamanda ilke ve kurallarının açıklamasını yaptığı işlemlerdir. Bu yöntem beceri kazandırmanın temel ögesidir ve teknikler ile süreçlerin öğretilmesinde etkinlikle kullanılmaktadır. Bununla birlikte bir standardın oluşturulmasında bu yöntemden yararlanılmaktadır (Daunt, 1997). Bu teknik özellikle göze ve kulağa yöneliktir ve bu nedenle çok etkilidir (Hesapçioğlu, 1994: 221).

Demansrasyon, bir bakıma çeşitli duyu organlarını etkileyerek bize bazı yaşantılar kazandıran bir eğitim aracıdır. Daha geniş düşünürsek demansrasyon, içinde bir çok eğitim araçlarının kullanıldığı bir iletişim şekli yeni bir öğretme yöntemidir (Çilenti, 1988 : 68).Çünkü, gösteri sırasında resim; fotoğraf, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler yada başka semboller kullanılarak beyaz perde, yazı tahtası gibi görsel – işitsel araçlardan yararlanıla bilinir.

Gösterinin, öğretmen tarafından yapılarak öğrenciler tarafından izlenmesi gerekmektedir. Gösteri yönteminde yapılan iş ve becerilerin uygulama aşaması öğrenciler için yaparak-yaşayarak öğrenme için en uygun aşamayı oluşturmaktadır. Bu yöntem, öğrencilere yeni becerileri tanıtmak için kullanılmaktadır. Yeni öğrencilere, becerilerin nasıl uygulandıklarının gösterilmesidir (Fryklunal, 1968: 88).

Gösteri gerçek araçlar kullanılarak yapılabildiği gibi modeller kullanılarak da yapılabilir. Bunlardan başka resim, slayt, film şeridi, hareketli filmler, kavit çizimler ya da semboller kullanılarak da yapılabilir. Yapılan hazırlıkta bu araçlardan hangilerine ihtiyaç duyulduğu kararlaştırılmalıdır (Demirel, 1994).

Gösteriyi öğrenciler, öğretmenler, kaynak kişiler veya bunların birleşmesinden oluşan ikili ya da üçlü gruplar verebilir. Gösterinin en önemli faydası her hangi bir şeyin en

uygun biçimde ya da ustaca nasıl başarılacağını göstermesidir. Bu nedenle gösteri en uygun biçimde hazırlanmalı ve uygulanmalıdır (Küçükahmet, 1997: 73).

Gösteri yönteminde etkinliği önce öğretmen kendisi yapar. Sonra gösterildiği şekliyle öğrencilerden yapmaları istenir. Bu özelliği ile gösteri yöntemi hem öğrenciye öğretilen bilgilerin kalıcı olmasını sağlar hem de bu bilgilerin beceriye dönüşmelerini sağlar (İşman, ESKİCUMALI, 1999: 114).

Gösteri yönteminde öğretmen, sınıf içinde veya atölyede gerçek koşullar altında öğrencilerin karşısında eğitim araçlarını kullanarak, olayı canlandırarak veya nesnelere göstererek konuyu takdim eder (Sönmez, Hüner, 1987: 60). Öğrenciler gösteriyi izler, bu sırada beceriyle ilgili uyarıyı seçer. Algılamayı harekete dönüştürür. Bedeni hazırlığını yapar ve beceri davranışını yapmaya istek duyar. Öyle ise, bir konuyu bir fikri bir takım araçları göstererek ya da kullanarak anlatmaya çalışmak”demonstrasyon” yapmak demektir (Sönmez, 1986: 304).

Daha geniş düşünülürse demanstrasyon, içinde bir çok eğitim sonuçlarının kullanılabilirdiği gibi bir iletişim şekli yani bir öğretme yöntemidir. Çünkü, resim, fotoğraf, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler, ya da başka semboller kullanılarak beyaz perde, yazı tahtası, kumaş kaplı tahta gibi ortamda gösteri yapılabilir. Bu şekilde yapılan gösteri yöntemi “görüntülerin gözlenmesi yoluyla öğrenmesi” durumlarına girer (Çilenti, 1988).

Gösteri yönteminin etkili olabilmesi için öğretmenin eğitim teknolojisi alanında bilgi ve beceriye sahip olması, öğrencilerin tümünü etkinliğe katabilmesi gerekir. (Engin, 1988 : 102).

Gösteriyi gerçekleştiren öğrencinin bu çalışmadan en çok yararı sağlayabilmesi için öğrenciden aynı anda yaptıklarını anlatması istenir.

Gösteri tekniğini sınıf içinde etkili bir biçimde uygulayabilmek için dikkatli bir hazırlık gerekir.

2.2.1. Gösteri yöntemi uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalar

- Gösteri için önceden hazırlık yapılmalı gerekli materyal ve aletler hazır bulundurulmalıdır. Öğrencilerin günlük yaşamda kullanabileceği araç-gereçlerin seçilmesi.
- Gösterinin hedefleri belirlenmelidir.
- Önceden gösterinin provası yapılmalıdır.
- Gösteri karmaşık ise basamaklar ve bazı noktalar tahtaya yazılmalıdır.
- Gösteriyi öğrencilerin rahat görebilmesi için fiziki koşulların ayarlanması.
- Tüm basamaklar öğrencinin kolayca anlayabileceği ve takip edebileceği şekilde verilmelidir.
- Gösteriden sonra öğrencilerin tek başlarına veya grup halinde denemelerine izin verilmelidir.
- Gösterinin sonunda öğrencilere özetin verilmesi.

Özellikle becerilerin öğretilmesinde, demonstrasyon, temel eğitim yöntemidir. Önce eğitimi yapacak kimse, öğretmek istediği beceriyi tanımlar ve nasıl yapılacağını gösterir. Bundan sonra, öğrenecek kimse yapılacak şeyi, öğretmenin gözetimi altında defalarca yaparak öğrenir. Böylece demanstrasyon, öğrencinin katılımı sağlanarak bir yaparak-yaşayarak öğrenme ya da doğrudan doğruya edinilen maksatlı yaşantı oluşturan bir yöntem biçimine dönüştürülerek öğrenmenin kalitesini olumlu yönde etkileyecek hale gelmiş olur (Çilenti, 1998).

Bu yöntemin başarıyla uygulanabilmesi için eğitim yönünden faydalarının ve sakıncaların iyi bilinmesi gerekmektedir.

2.2.2. Gösteri yönteminin eğitim yönünden faydaları

- Gösteri öğrencilere olayın gerçek oluşumunu hem görerek hem işiterek öğrenme imkanı sağlar.
- İyi bir gösteri öğrencinin dikkatini çeker.

- Dinleyicilerin sayısına ve düzeyine uygun eğitim araçlarının, ayrı ayrı ya da birlikte kullanılmasına olanak sağlayarak uzun süre kalıcı ve iyi öğrenmeyi sağlar.
- Yalnızca gösteri yapanın materyale ihtiyacı vardır. Bu nedenle oldukça ekonomiktir.
- Öğrencileri etkinliğe teşvik eder.
- Öğrencileri tartışma veya problem çözme etkinliklerine yöneltir.
- Yanlış yapı yapı öğrenme için harcanacak zamanı azaltır.
- Öğrencileri motive etmek ve ilgilerini çekmek için etkili bir yöntemdir.
- Göze ve kulağa hitap ettiği için öğrenmeyi zenginleştirir.
- Öğretmene yanlış düşünceleri anında düzeltme imkanı verir.

2.2.3. Gösteri yönteminin eğitim yönünden sakıncalar

- İyi bir gösteri hazırlayabilmek, eğitim teknolojisi alanında çok iyi bilgi ve beceri sahibi olmayı gerektirir.
- Öğretmenin çok zamanını alabilir ve çok fazla hazırlık gerektirir.
- Sınıf çok kalabalık ise tüm öğrenciler izleyemeyeceğinden verimsiz olabilir.
- Çok uzun sürdüğünde öğrencilerin dikkati dağılabilir.
- Gösterilerin görsel kısmı, işitsel kısmı ile tutarlı değilse öğrenciler karıştırabilirler.
- Her konuya uyarlanamaz.

3. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN GÖSTERİ VE VIDEO İLE ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

3.1. PROBLEM

3.1.1. Problemin Tanımı

Dün ve bugün dünyanın bütün zamanlarda en önemli meselesi hiç şüphesiz insan eğitimi olmuştur. İnsan, sosyal ve kültürel yönden gelişebilmesi ve daha ileriye gidebilmesi için planlı ve kontrollü bir eğitim sürecine ihtiyaç duyar.

Çağımızda bilim ve teknoloji öyle hızlı ilerlemektedir ki, davranışlar kuşaktan kuşağa değil, aynı kuşak içerisinde değişmektedir. Bu yaşadığımız hızla gelişen bilgi çağında evrensel olanaklar, iletişim kurabilen, yaratıcı ve bu ortama katkıda bulunabilecek bireylere açıktır.

Eğitim olgusu insanlığın geçmişi ile başlayan bir süreçtir. İnsanların kendi öğrendiklerini başkalarına da öğretme çabası içine girmeleri ise, eğitim denilen sürecin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Çilenti, 1988: 4). Her çağda farklılık gösteren eğitimde bireylerin eğitilmesi ortak nokta olmuştur.

Eğitim sürecini birbirini izleyen ve birbiri üzerine biriken öğretme ve öğrenme olayları oluşturur. Öğrenmenin oluşmasını sağlayan her türlü etki, eğitim sürecinin bir parçasıdır (Fidan, Erden, 1991: 19). Bu süreç içerisinde birey, fizyolojik ve psikolojik gereksinimleri nedeniyle bir taraftan içinde yaşadığı toplumun örgütlenik ve birikik ürünlerini edinirken, diğer taraftan da edindiği bu ürünleri diğer bireylere öğretmeye çalışmaktadır (Ertürk, 1977: 4).

Eğitimin genel amacı, Pozitifleri arttırmak, negatifleri ise azaltmak, böylece öğrencilerin öğrenme heyecan ve isteklerini korumaktır. Çünkü o eğer anaokulundaki öğrencilerin öğrenme, istek ve heyecanını korursa bu çocukların ileride daha başarılı olacağı kaçınılmazdır (Jenkins, 1998: 34).

Eğitimde amaç eğitilecek kişinin kazanması gerekli davranış ölçülerini ortaya koymaktır. Amaçların gerçekleştirilmesi, toplumun istediği insan tipinin yetişmesi demektir. Bu durumda eğitimin amacı, insanın kişiliğinde istenilen yönde ve nitelikte değiştirme oluşturmaktır (Güler, 1991: 32).

İnsanın bizzat etkin rol aldığı bu süreç Ertürk tarafından şu şekilde tanımlanmaktadır.

Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1977: 12).

Eğitim amaçla başlar. Öğrenme-öğretme etkinlikleriyle devam eder ve değerlendirme ile son bulur (Fidan, 1991: 10-11).

Hayatı boyunca eğitim sürecinin içinde yer alan insan, istek ve yeteneklerine uygun biçimde yapılan eğitim ve öğretim etkinliklerinden yararlanarak kendisinin ve toplumun istediği yere gelebilir. Her insan, içinde yaşadığı toplumda belli bir sosyal duruma sahip olmak ister. Başka bir deyişle her insan, belli bir işe sahip olma, belli bir düzeyde yürütülebileceği ve kararlı bir sosyal duruma erişme ihtiyacındadır (Çilenti, 1988: 4). Birlikte yaşadığı diğer insanlarla iletişim kurma yollarını da geliştirmeye başlayan bu bireyin, öğrendiklerini başka insanlara ve kendi çocuklarına öğretme çabasına girişmeleri doğaldır. İnsanların kendi öğrendiklerini başkalarına öğretme çabasına girişmeleri eğitim denilen süreci ortaya çıkarmıştır.

Her ülke, belli zaman dilimlerinde köklü değişimler yaşar (Özden, 1998: 5). Değişimi zorlayan sebepler ülkenin kendi koşullarından ve uluslar arası koşullardan kaynaklanabilir. Değişim zamanlarında tüm ekonomik, sosyal ve kültürel kurumlar

kendilerini yenilemek, değişen ihtiyaçlara ve yeni oluşan beklentilere cevap vermek durumunda kalırlar.

Günümüzde yaşanan değişiklikler, nüfus artışı, öğrenci sayısındaki artış, bilim ve teknolojidaki gelişmeler eğitimde, gerekli insan gücünü geliştirme de bir araç olduğu görüşü ve öğrenim yapma arzusu toplumların eğitim sistemlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Alkan, 1984: 3-6).

Çağdaş yaklaşımın benimsediği eğitim öğretim anlayışında, öğretmen hangi konuyu anlatırsa anlatsın öğrencilerin bir takım yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olmayı amaçlayacaktır. Bu tür öğretimde öğrencinin bilgiyi ezberlemesi değil, bilgiyi kullanması ve yeni bilgi üretmesi, yani düşünmesi amaçlanır (Özden, 1998: 4).

1980'li yıllardan itibaren ülkemizde yeniden yapılanma ihtiyacından sıklıkla bahsedilmektedir. Bugünkü koşullar Türkiye'de eğitim sisteminin de kendisini yenilemesini, yeni ihtiyaçları karşılamasını zorunlu kılmaktadır.

Ülkemizde eğitim sisteminin bir genel değerlendirmesi yapıldığında, çok değişik sosyal ve niteliksel sorunlara çeşitli biçimlerde çözümler arandığı anlaşılmaktadır. Ancak, bu çabalar sorunları ortadan kaldırmaya yetmemiş, üstelik daha da artarak günümüze kadar gelmiştir. Gerek çabaların sistematik bir biçimde yürütülmemesi, gerekse sorunların tek yanlı olarak ele alınması nedeniyle, kalıcı çözüm yolları bulmak olanaklı olmamıştır (Özyürek, 1983: 5).

1928 yılında eğitim müfettişlerinin yaptıkları teftişlerin sonucunda öğretmenlerin çoğu kez derslerin amaçlarını unutup, kitaptan ezberletme yoluna gittikleri, taktır yönteminin adeta esiri olarak ders yaptıkları, fen derslerinde bile deneylere yer vermedikleri, öğrencileri kendi kendilerine araştırma ve gözlemler yapıp sonuçlar çıkarmaya yöneltmedikleri ve onlarda bilimsel zihniyetin doğmasını sağlayamadıkları vs. gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır (Akyüz, 1997: 363).

Yukarıda belirtilen tespitlerden 72 yıl geçmesine rağmen eğitim-öğretim sorunlarının çoğu eğitim tarihimizde çözülemeden sürülüp gitmiş ve yeni sorunlar eklenerek varlığını öteden beri sürdürmüştür.

Ülkemizde halen var olan eğitim sorunların birkaç tanesi şunlardır.

1. Sınıflarımızda yüksek sayıda öğrencinin bulunuşu, bunun öğretimi olumsuz yönde etkilemesi.
2. Bina, araç-gereç ve öğretmen yetersizliği.
3. Çeşitli teknolojik yeniliklerin ve yeni eğitim ortamlarının oluşmasına rağmen, geleneksel öğretime ve öğrenme yöntemlerinin kullanılması.
4. Toplumun ekonomik, politik ve kültürel yönlerden temel değişikliklere uğramasına rağmen eğitim programlarının aynı kalması.
5. Eğitim harcamaları, öğretmen dağılımı, araç-gereç imkanlar vb. bölgelere ve okullara göre büyük farklılıklar göstermektedir. Bu durum öğrenci başarısını etkilemektedir (Akyüz, 1997: 368).
6. Yapay, subjektif yöntemlerle çok düşük bir verimle eğitim öğretim hizmeti görülmektedir.

Belirtilen bu sorunlar eğitim sistemimizin sadece bir kaçıdır. Sorunları daha geniş anlamda düşünecek olursak bunlar gibi bir çok sorunlarla karşı karşıya kalmamız kaçınılmazdır.

Genel olarak sorunların çözümünde yapılan işlemler, okul açma, öğretmen yetiştirme, öğrenim süresini uzatma, eğitim kurum ve donanımlarını etkili kullanma biçiminde olmuştur (Hızal, 1983: 7).

Geleneksel yöntem ve yaklaşımlar eğitim sorunlarının çözümünde yetersiz kalmaya başlayınca yeni alternatifler, yeni düzenlemeler gündeme gelmeye başlamıştır.

20. yüzyılın başından beri teknolojideki hızlı gelişmeler eğitimde de etkisini göstermiştir. 1960'lı yıllarda eğitimi tam bir bütün olarak giren yeni bir alan doğmuştur.

Bu alan programlı öğrenmeye ek olarak, araç ve gereçler, genel ve özel hedefler, öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretim için uygun ortamın sağlanması, öğretmenin eğitim ve öğretimdeki görevleri, öğrencinin aktif hale getirilmesi ve eğitim ve öğretim alanında tüm çalışmaların çabalarının düzenlenmesini de içine alan eğitim teknolojisi (Rıza, 1997: 20).

Eğitim ve teknoloji insan yaşamının iyileştirilmesinde önemli rol oynayan iki temel öğedir. Eğitim, insanın doğuştan getirdiği gizil güçlerinin ve yeteneklerinin açığa çıkarılmasına, onun daha güçlü, daha olgun, yönetici ve yapıcı bir varlık olarak gelişmesine hizmet etmiştir. Teknoloji ise, insanların eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerinden daha verimli bir biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uygulayabilmesinde yardımcı olmuştur. Böylece eğitim ve teknoloji, insanoğlunun mükemmelleştirilmesi, kültürlenmesi ve geliştirilmesi, doğu ve çevresine karşı nüfuslu bir unsur haline gelmesinde etken olmuştur (Alkan, 1984: 13).

İnsanlığın karşılaştığı sorunların çözümünde onlara yardımcı olmak amacı ile ortaya çıkan teknolojik kaynaklardan, eğitim alanında karşılaşılan geleneksel teknoloji ve yöntemlerle çözülemeyen sorunların çözümünde kullanılması bir zorunluluk haline gelmiştir. Daha çok sayıda bireye, daha kısa sürede etkili bir eğitim hizmeti sunmada yararlanan kaynaklar aynı zamanda eğitim hizmetlerini götürmede engel oluşturan zaman ve mekan engellerini geniş ölçüde ortadan kaldırmaktadır (T.V., Radyo, video, bilgisayar, programlı eğitim materyalleri gibi) (Hızal, 1988: 25).

Bilim ve teknoloji alanında görülen bu ilerlemeler ve değişimler bilgi çağı diye tanımlanan yeni bir dönemin başlamasına neden olmuştur. Bu artan bilgiye ulaşmak için okul programlarının, ders kitaplarının ve öğretim materyallerinin sürekli olarak geliştirilmesi gerekmektedir.

Eğitimi etkileyen faktörlerin en önemlisi eğitim araçları olarak görülmektedir. Bu görüşün öğretmenler arasında tepkiler yaratmasına karşın, araçların eğitimdeki rolünün vazgeçilmezliğini savunan eğitimcilerin çabalarıyla eğitimin konuları arasında, “göz ve

kulak yoluyla eğitimin araç ve yöntemleri” adı verilen yeni bir disiplinin gelişmesine yol açmıştır (Çilenti, 1988: 27-28).

1960’lı yıllara gelindiğinde eğitimde çevre ayarlamasıyla uğraşan görme ve işitme yoluyla eğitimin araç ve yöntemleri denilen yeni bir eğitim disiplininin “ Eğitim Teknolojisi” adını alarak tamamen davranış bilimlerinin verilerine dayalı bir disiplin haline geldiğini görmekteyiz. Bugün eğitim teknolojisinin bir çok tanımı yapılmıştır. Yapılan bu tanımlardan bir kaç tanesi şöyledir;

“Davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenmeyle ilgili verilerine dayalı olarak eğitimle ilgili ulaşılabilir insan gücünü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akılcıca ve ustaca kullanıp, sonuçları değerlendirerek, bireyleri eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalı” (Çilenti, 1998: 29). Şeklinde tanımlanmaktadır.

Diğer bir tanımda eğitim teknolojisi;

“Değişik bilimlerin verilerini, özel hedef, yöntem araç ve gereç, ölçme ve değerlendirme gibi eğitimin geniş alanlarında uygulamaya koyan, uygun maddi ve manevi ortamlarda insan gücünün en iyi şekilde kullanılmasını, eğitim sorunlarının çözülmesini, kalitenin yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını sağlayan bir sistemler bütünüdür”(Rıza, 1997). Şeklinde tanımlanmaktadır.

Bir başka tanımda çağdaş eğitim teknolojisi; “insanın öğrenmesi ve iletişim bilimleri alanındaki araştırma bulgularına dayanarak yetişmiş insangücü ve insangücü dışı kaynaklardan (araç – gereçlerden) yararlanarak, eğitimin özel amaçlarına götürecekt öğretme – öğrenme süreçlerini sistematik biçimde tasarlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirmeye yönelik bir eğitim bilimidir.”(Hızal, 1989). Şeklinde tanımlanmaktadır.

Yapılan bu tanımlardan da anlaşıldığı üzere eğitim teknolojisinin öğretme ve öğrenmeyi teşvik etmek, kolaylaştırmak, öğrencileri pasif durumdan kurtarmak ve aktif duruma getirmek, güdülemek amaçlarını güden araç ve gereçler ile belirli öğrenme-öğretme

programlarının denenmesi ve geliştirilmesine ilişkin süreç ve yöntemleri içine aldığını söyleyebiliriz.

Bilgi alanındaki hızlı gelişme, çağımızın özelliklerinden biridir. Bu gelişme eğitim sürecine, hedeflerine, yöntemlerine ve hatta ölçme ve değerlendirmeye kadar bir çok yönünü etkilemiştir. Bu hızlı gelişmeye ayak uydurabilmek için yaratıcılık ve yenilikler gerekmektedir. Eski öğretim yöntemleri bu yeniliği gerçekleştirme gücüne sahip değildir. Eğer eğitim teknolojisinin uygulaması iyi bir şekilde yapılırsa, bu yenilikler çeşitli yönlerden gerçekleştirilebilir. Eğitim ve öğretimin her alanında yeni programlar ortaya koymak ve devamını sağlamak eğitim programının esas hedeflerindedir (Rıza, 1997: 51).

Teknolojik kaynaklar, eğitim programlarının öğrenme-öğretme süreçleri boyutunda yer alan, yani “nasıl öğretilim?” sorusuna cevap vermek üzere kendilerine başvuru olan önemli öğelerdir (Hızal, 1988).

Bugün süreç olarak teknoloji, herhangi bir değişimin ya da değişim sürecinin sistematik olarak planlanması, geliştirilmesi, uygulaması ve değerlendirilmesinde takım ve kaynakların kullanılmasını içermektedir (Alkan, 1994: 5). Günümüz program geliştirme kavramını incelediğimizde eğitim sürecinde eğitim teknolojisinin yeri daha iyi anlaşılacaktır. Burada dikkat edilecek nokta eğitilen bireylerin hedeflere ulaşmalarının sağlandığı aşamadır.

Bugünkü modern eğitim sistemlerinde, bireylere toplumun arzu ettiği davranışların kazandırılması anlamına gelen bir eğitimin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirme işlemlerine “program geliştirme” denilmektedir (Çilenti, 1988: 15).

Program geliştirme, süreci toplumun arzu ettiği davranışları bireylere kazandırmak için belirli işlem basamaklarında oluşmaktadır. Bunlar;

Programın planlanması

Program yürütülmesi

Programın değerlendirilmesi
aşamalarıdır.

Çağdaş program geliştirme sürecinin ikinci aşaması, eğitimin yürütülmesi, yeni bireylerin özel amaçlara ulaştıracak öğretme durumlarından geçilerek gerekli yaşantıların kazandırılması aşamasıdır (Çilenti, 1988: 27).

Program geliştirmenin ikinci basamağında yer alan programın yürütülmesi (uygulanması) sürecinde eğitim teknolojisinin en önemli öğelerinden birisi eğitim araçları, diğeri ise ğretim yöntemleridir. Uygulamaya başlamadan önce gerekli yöntemsel işlemlerin alındığından ve fiziki tesislerin, araç ve gereçlerin yeterli düzeyde bulunduğundan emin olunmalıdır (Doğan, 1997: 28). Burada öğrenilen bilgiler dış dünya ile ilişkilendirilir. Bunun için, öğrenilen bilgilerin hayattaki izdüşümleri öğrencilere gösterilir. Başka bir deyişle öğrenilen bilgiler gerçek hayattaki bilgilerle ilişkilendiriler, örnekler verilir, genellemeler yapılır, sonuçlar çıkarılır.

Eğitim – ğretim ortamlarında, çeşitli ğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılması öğretimin kalıcılığını arttıracaktır.

Öğretme yöntemi, öğrenciyi hedeflemek için izlenen en kısa yol olarak tanımlanmış. Diğer bir tanımda, bir sorunu çizmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur (Oğuzkan, 1993: 166). Yöntemde, belirli öğretme teknikleri ve araçları kullanılarak ğretmen ve ğrenci faaliyetlerinin bir plana göre düzenlenmesi ve yürütülmesi amaçlanır.

Öğretmenin ğrencilere bir konuda herhangi bir şey ğretebilmesini Çilenti iletişim alanında değerlendirmekte, öğretmenin, öğrencileriyle o konuda bir iletişim kurabilmesine bağlamaktadır.

İletişim, düşünce ve duyguların, bireyler, toplumsal kümeler, toplumlar arasında söz, el kol hareketi, yazı, görüntü vb., aracılığıyla değiş-tokuş edilmesini sağlayan toplumsal etkileşim sürecidir (Ozankaya, 1980: 63).

İletişim işlemini sürdürebilmek için, çeşitli sembollerden yapılmış olan mesajın alıcıya iletilmesi gereklidir. Kaynakta olan bilgi ve paylaşılacak şeylerin alıcıya iletilmesini sağlayan sembollerle bu sembolleri alıcının duyu organlarına götürmeye yarayan iletici araç, yöntem ve tekniklerin tümüne birden iletişim araç, yöntem ve teknikler diyoruz (Çilenti, 1988: 54).

Amerikalı teknoloğ Edgar Dale yaşantılarla kavramların oluşumları arasındaki ilişkilerden yararlanarak eğitim araç ve yöntemlerini, duyu organlarının yardımıyla öğrenilmesine göre sınıflamıştır.

Bu sınıflama, basitten karmaşığa, somuttan soyuta sıralanmış ve bu yaşantıların hangi araç ve yöntemlerle kazandırılabilceğine yönelik açıklamalar getirilmiştir.

Öğretim etkinliklerine çeşitlilik ve zenginlik katan araçlar öğrenmenin kalıcı olmasını sağlamakta eğitim ve öğretimde verimin artmasına neden olmaktadır. Öğretim etkinliklerinde çeşitli araçlarla öğrencilerin daha çok duyu organına hitap edilmesiyle gerçek uygulamalar sınıf içerisine getirilerek öğrenilen konulara pratik değer kazandırılmaktadır. Öğrenci gözüyle, kulağıyla ve eliyle öğrenme ortamına çekilerek öğrenmenin daha kalıcı olması sağlanmaktadır (Özden, 1998: 183). Ayrıca ders işlemeyi zevkli hale getirmektedirler.

Etkili öğretimin gerçekleştirilmesi öğrenci için ne öğretileceğine karar verme (amacın saptanması), öğrencinin yapabildiklerinin belirlenmesi (performans düzeyinin belirlenmesi), performans düzeyine dayalı olarak öğretilecek beceri ya da davranışta öğretime nereden başlanılacağına saptanması (Öğretim amaçlarının seçimi ve sıraya konulması), gerekli ortamın hazırlanması gibi unsurlar etkilemektedir. Bu unsurlar bir öğretimin parçalarıdır. Kısaca etkili öğretimin gerçekleştirilmesi sözü edilen unsurları içeren bir öğretim materyali ile olanaklıdır. (Özyürek, 1987).

Bu sebeple;

İlköğretim 4. Sınıf sosyal bilgiler dersi öğretiminde kullanılan gösteri yoluyla öğretim yöntemi ve video ile öğretim yönteminin öğrenci başarısındaki etkililiği daha önce verilen betimsel bilgiler ışığında araştırılacaktır.

3.1.2. İlgili Araştırmalar

İnsanlık tarihi kadar eski olan eğitim tarihi boyunca, öğretme işlemi için çeşitli yöntem ve teknikler geliştirilmiştir. Bunlardan düz anlatım, soru-cevap yöntemleri gibi bazıları bilinen eski ve klasik yöntemler olup, sadece bir duyu organına hitap eden ve beğenilmemesine rağmen hala kullanılan yöntemlerdir.

Batı ülkelerinde 1950'lerin sonlarında, Ülkemizde ise 1960'lardan itibaren gelişme gösteren eğitimde teknoloji kavramı beraberinde yeni yöntem ve teknikler getirmiştir. Bunlardan, dramatizasyon ve uzaktan öğretim yöntemlerinden olan video ile öğretim, gözleyerek öğrenmeyi sağlayan yöntemlerdendir. Bu yöntemlerin öğretimde etkililiğini ortaya koymak için, dünyanın çeşitli ülkelerinde araştırmalar yapılmaktadır.

1978 yılında Ohio State üniversitesinde, yabancı dili Fransızca olan öğrenciler arasında (103 öğrenci) video ve ses kuşağı etkilerinin seviyesini öğrenmek üzere bir deney düzenlenmiştir. Video programı, filme ya da video teybe alınmış monologları ve diyalogları seyretmeyi içermektedir. Bu kasetlerdeki tüm konuşmalar o dili konuşan uzmanlar tarafından yapılmaktadır. Sonuçta videoyu izleyenlerin sadece dinleme yoluyla, dili öğrenen öğrencilerden daha başarılı oldukları saptanmıştır (Ergin, 1998).

Görüntüye dayalı iletişim araçlarının sağladığı yararları ortaya koyan bir araştırma ise, video ve video oyunlarının altı yaş grubu çocuklarının görme ve algılama yetenekleri üzerinde yaptığı etkiler hakkında bir değerlendirmeye gidilmiştir. Bu projeye 0-6 yaş grubu çocuklar katılmış, iki haftalık bir sürede beş oturum gerçekleştirilmiştir. Sonuçlara bakıldığında, çocukların sözcüklerin yazılışını ve söylenişini ayrı ayrı

algılamaları yüzünden öğretmenin işi kolaylaştırdığı görülmüştür (Demirel, 2000). Böylece görüntüye dayanan iletişim araçlarının sağladığı yardım ortaya çıkmıştır.

1980 yılında, A.B.D.'de louisiana eyaleti yüksekokul ve üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu sınıflarında görsel araçlardan yararlanmakta ve bu araçların tüm alanlardaki davranışsal hedeflere ulaşmada yardımcı olduğu kanısına sahip bulunmaktadır. araştırmanın kapsamına giren öğretim elemanlarının %85'ten fazlası, görsel araçların öğrenmeyi zenginleştirdiğini, %95'ten fazlası da görsel araçların öğrencinin ilgisini çektiğini belirtmiştir (Pennywell, 1997).

1980 yılında ilkokullarda sosyal bilgiler kitaplarının desteklenmesi için öğretmen tarafından hazırlanan foto grafik saydamların etkiliğini saptamak için, Feldman tarafından yapılan bir araştırmada, uygulama öncesi yapılan sınavda deneme grubunun ortalama puanı, kontrol grubununkinden oldukça düşükken, uygulama sonrasında verilen testte, deneme grubunun puan ortalaması, kontrol grubununkinden önemli ölçüde daha yüksek bulunmuştur.

1982 yılında hareketli resimleri, eğitim televizyonunu, bilgisayarla öğretimi, işitsel ortamları, çoklu ortamları ve hareketsiz yansıtımlı resimleri içeren altı kategori ile ilgili olarak yapılan araştırmaları incelemiş, bu ortamların sınıfta kullanılmasıyla, öğrencilere bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışların kazandırılmasında yardımcı olduğunu, çoğu durumlarda bu ortamların kullanılmasıyla gerçekleştirilen öğretimin, geleneksel yöntemle sağlanan kadar öğrenmeyi yada daha fazlasını, daha kısa sürede ve daha az maliyetle sağladığını belirlemiştir (Peterman,1997).

Ankara üniversitesinde 129 iki yıllık yüksekokul öğrencisi üzerinde “İngilizce” dersinin bilişsel ve duyuşsal becerilerinin kazandırılmasında yapılan deneysel ve uygulamalı araştırmalarda, video ile desteklenen bireysel öğretim yöntemlerinin, geleneksel öğretim yöntemine nazaran daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir (Demirel, 2000).

1989 yılında yapılan bir araştırmada, Türk Yüksek Öğretim Sisteminde mevcut koşullar dikkate alınarak video merkezli bireysel öğrenme yönteminin, geleneksel yöntemle

kıyasla öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin ne olduğunu saptamak amacıyla gerçekleştirilen bir araştırmada, video merkezli bireysel öğrenme yöntemi uygulandığında, öğretmen yönetiminde yapılan geleneksel öğrenme-öğretme süreçlerine oranla öğrenci başarısının önemli ölçüde arttığı sonucuna varılmıştır (Teker,1998).

Eğitim yöntem ve teknikleri; eğitsel iletiyi sunma özellikleri göz önüne alındığında, sınıf öğretiminde, bireysel öğretimde, yabancı dil öğretiminde ve uzaktan öğretimde etkili olarak kullanılabilir. Ülkemizde ise özellikle video ile eğitim yaygınlık kazanmamıştır. Bunun nedenlerinden biriside, gerek açık öğretim fakültesi, gerekse Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezinin hazırladığı video programlarının az oluşudur (İşman, 1998).

Eğitimde verimliliğin artırılması, öğretim etkinliklerinde yer alan ne karmaşık, ne de modern eğitim amaçlarına bağlıdır. Önemli olan uygun araç-gereç ve yöntemlerin, öğrencilerin saptanan özelliklerine yada davranış gruplarına ulaşmasını sağlayacak biçimde kullanılmasıdır (Çilenti, 1988).

Etkili bir öğretim için, yöntem zenginliğine gitme artık kaçınılmaz olmuştur. Öğretmenin etkin bir öğretim yapabilmesi için seçebileceği yöntem sayısı çok fazladır. Her öğretmen kendi yaratıcılığını da katarak okulda öğrenci üzerinde davranış değiştirmeye yönelik çalışmalar yapması gerekmektedir.

Sosyal bilgiler öğretiminde de diğer derslerin öğretiminde olduğu gibi, değişik araç ve yöntemlerin kullanılması, bu öğretimin verimli ve kalıcı olmasını sağlayacağı bir gerçektir. Bu alanda yapılacak değişik araştırmaların, eğitimde kalitenin artmasına katkı sağlayacaktır. Belerli bir ders üzerinde hangi ders üzerinde hangi yöntemin daha etkili olduğunu ortaya çıkaracak araştırmaların yapılması, öğretimin kaliteli ve kalıcı olmasını sağlayacak, yeni teknolojilerin kullanılmasına zemin hazırlayacaktır.

Sosyal bilgiler dersinde değişik araç ve yöntemlerin karşılaştırılmasına yönelik bu araştırmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilmiştir.

3.1.3. Problem Cümlesi

İlköğretim 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinin öğretiminde kullanılan video ile öğretim yöntemi, gösteri (Demonstrasyon) ve geleneksel öğretim yöntemi karşılaştırıldığında öğrenci başarısı yönünden etkileri.

3.1.4. Alt Problemler

Araştırmanın genel problemine çözüm olması amacıyla aşağıdaki problemlere yanıt aranmıştır.

- a. Video ile öğretim yöntemi uygulanarak yapılan öğretim ile, gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi uygulanarak yapılan öğretim arasında öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından belirgin fark var mı?
- b. Video ile öğretim yöntemi uygulanarak yapılan öğretim ile, geleneksel öğretim yöntemi ile yapılan öğretim arasında sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından belirgin fark var mı?
- c. Gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi uygulanarak yapılan öğretim ile geleneksel yöntem uygulanarak yapılan öğretim arasında sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından belirgin fark var mı?

3.1.5. Hipotezler

- a. Video ile yapılan öğretim, öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısını arttırmaktadır.
- b. Gösteri yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen öğretim, öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısını arttırmaktadır.
- c. Geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen öğretim, öğrencinin sosyal bilgiler dersi öğretimini arttırmaktadır.
- d. Gösteri yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen öğretimle geleneksel öğretim yöntemi arasında, öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından fark vardır.
- e. Gösteri yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen öğretimle video ile gerçekleştirilen öğretim arasında öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından fark vardır.
- f. Video ile gerçekleştirilen öğretim ile geleneksel yöntem kullanılarak gerçekleştirilen öğretim arasında öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından fark vardır.

- f. Video ile gerçekleştirilen öğretim ile geleneksel yöntem kullanılarak gerçekleştirilen öğretim arasında öğrencinin sosyal bilgiler dersi başarısı bakımından fark vardır.

3.1.6. Sayılılar

Bu araştırmanın geçerlilik ve güvenilirlik derecesi yüksek olacaktır. Çünkü;

- Araştırmanın yürütülmesi için sınıf ortamında uygulama yapan öğretmen, kullanılan araç ve yöntemler dışında yanlı ve farklı davranmamıştır.
- Tüm gruplarda kullanılan araçlar ve yöntemler öğrencilerin aynı konu ile ilgili davranışları kazanmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir.
- Araştırmanın gerçekleştirilmesine yardımcı olan öğretmenler çok içten davranmışlardır.

3.1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır;

- Yapılan araştırmanın bulguları 2000-2001 Öğretim yılı 1. Dönem Sakarya ili, Hendek ilçesi Atikehanım İlköğretim Okulu 4/A, 4/B, 4/C sınıfında okuyan toplam 60 (altmış) öğrenciden elde edilecek verilere dayanmaktadır.
- Sosyal bilgiler dersi öğretiminde kullanılan öğretim yöntemlerinin etkilerinin araştırılmasında sunulan içerik 4. Sınıflarda okutulan ve Milli Eğitim tarafından hazırlanmış olan “ilköğretim sosyal bilgiler 4” adlı ders kitabının “Aile, Okul ve Toplum hayatı, yakın çevremiz” adlı iki ünitesiyle sınırlandırılmıştır.
- Yapılan araştırmanın uygulanması süresince tüm gruplara eşit süre verilmiş, uygulamanın yapıldığı okulun tüm kurallarına titizlikle uyulacaktır.

3.1.8. Tanımlar

Öğrenme: Yaşantı ürünü ve nispeten kalıcı izli davranış değişmeleridir.

Öğretim: Kişilerde öğrenmeyi sağlamak amacıyla düzenlenen tüm faaliyetlere öğretim denilmektedir. Diğer bir anlamda ise öğrenmeyi sağlamak etkinlikleri olarak kabul edilmektedir.

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunda çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağlanan, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetlerdir (Küçükahmet, 1997: 5).

Eğitim Teknolojisi: Teknoloji ve iletişim bilimleri alanındaki gelişmeler sonucu ortaya çıkan araç-gereçlerin, ciddi bir planlamaya gerek duyulmadan, öğretime-öğrenme etkinliklerinde, ya tek başlarına veya öğretmen ders kitabı veya yazı tahtalarıyla birlikte zaman zaman kullanılmasıdır (Hızal, 1992: 12).

Birinci Deney Grubu: Video kullanılarak sosyal bilgiler öğretimi yapılan grup.

İkinci Deney Grubu: Gösteri (Demonstrasyon) yöntemi kullanılarak sosyal bilgiler öğretimi yapılan grup.

Kontrol Grubu: Öğretmenin etkin olduğu geleneksel öğretim yöntemiyle sosyal bilgiler öğretimi yapan grup.

Gösteri (Demonstrasyon) Yöntemi: Öğretmenin öğrencilerinin gözlerinin önünde bir şeyin nasıl yapılacağını göstermesi veya bir prensibi açıklamak üzere yaptığı deneyleri içeren bir yöntemdir (İşman, Eskicumalı, 1999: 114).

Video İle Öğretim Yöntemi: Video göze ve kulağa aynı anda seslenebilen, kalıcı ve bu nedenle yenilenebilir, bireysel ve bağımsız öğrenmeye olanak tanıyan, dikkat çekici dağıtım temeline dayalı ulaştırma özelliğine sahip olduğu için parazitlerden arındırılmış bir öğretim ve öğrenim olanağı sağlayan bir aygıtla yapılan bir öğrenimdir (Barkan, 1988).

Geleneksel Öğretim Yöntemi: Öğretmenin etkin olduğu kitap ve yazı tahtası kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen öğretimdir. Öğretmen otoritesinin etkin olduğu, dersi öğretmenin anlattığı, ödül ve cezanın olduğu, öğretmenin aktif, öğrencinin dinleyen durumunda ve pasif olduğu bir yöntemdir.

3.1.9. Araştırmanın Önemi

Bilim ve teknik alanında yaşanan hızlı gelişmeler okullarda değişik öğrenme ve öğretme yöntemlerinin kullanılmasını gerekli kılmaktadır. Çeşitli yöntem ve tekniklerin kullanılmasının eğitimde kaliteyi ve verimliliği arttırdığı çeşitli ülkelerde yapılan araştırmalar sonucunda kanıtlanmıştır. Bu nedenle, eğitim kurumlarının değişik teknoloji ürünlerini kullanarak uygulamalı araştırmalar yapmaları gerekmektedir. Günümüz okullarında eğitim teknolojilerinin kullanılmasının bir ihtiyaç olduğu bilinmektedir. Bu tür uygulamaların bireyin ve eğitim programlarının geliştirilmesine katkı getireceği kaçınılmaz olacaktır.

Deneysel nitelikteki bu araştırma, eğitim teknolojisi olarak kabul edilen video ve gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemlerinin ilköğretim sosyal bilgiler öğretiminde öğrenci başarısı bakımından hangi yöntemin etkili olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Ayrıca ülkemizdeki eğitim kurumlarında daha verimli ve işlevsel bir sosyal bilgiler dersi öğretiminin gerçekleştirilmesine katkısı olacağı ve bu çağdaş öğretim yöntemlerini eğitim – öğretim hizmetinde kullanılmasını hızlandıracağı düşünülmektedir.

3.2. YÖNTEM

3.2.1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırma, sosyal bilgiler dersi öğretiminde kullanılan gösteri (Demonstrasyon) ve video ile öğretim yönteminin etkisini belirlemek için, iki deneme ve bir kontrol grubu olmak üzere üç grup üzerinde yapılacaktır. Bu gruplar arasında ölçme aracı olarak

hazırlanan testin uygulama öncesi ve sonrasındaki veriler karşılaştırılarak bir sonuca gidilecektir.

Bu araştırmada, öntest-sontest kontrol gruplu model uygulanacaktır. Öntest-son test kontrol gruplu modelde; her deneysel işlem için yansız atama ile oluşturulmuş bir grup bulunur. Böylece, bu araştırma içinde iki deney, bir kontrol grubu oluşturulacaktır.

Bu gruplar yansız atama ile oluşturulduğundan öteki kontrol değişkenleri açısından eşitlenmiş sayılabilir. Her üç grupta da deney öncesi ön test, ilgili yöntemlerin uygulanmasıyla gerçekleştirilen öğretimden sonra da son test uygulanacaktır. Böylece ilk öğretim 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinin öğretilmesinde etkili bir yöntem olduğu araştırılacaktır.

3.2.2. Evren Ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Sakarya ili, Hendek ilçesi Merkez Atıkehanım İlköğretim Okulu 4. Sınıflarda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

“Araştırmanın örneklemini oluşturacak öğrencilerin seçimini de okulun 4. Sınıflardan 4-A, 4-B, 4-C sınıfları seçilmiş 4-A sınıfı video ile öğretim yöntemi, 4-B sınıfı gösteri (Demonstrasyon) öğretim yöntemi, 4-C sınıfı ise geleneksel öğretim yöntemini uygulamak üzere seçilmiş her sınıfın öğrenci sayıları da yansız atama yöntemi ile 20 öğrenciye indirilerek eşit duruma getirilmiştir. Toplam öğrenci sayısı 60 (Altmış) kişiden oluşturulmuştur. Deney ve kontrol gruplarının öğrenci sayıları şekil 1’de gösterilmiştir.

Gruplar	N
Video yöntemi ile öğretim yapılan grup	20
Gösteri(Demonstrasyon) yöntemi ile öğretim yapılan grup	20
Geleneksel yöntem ile öğretim yapılan grup	20
TOPLAM (N)	60

Tablo 1. Deney ve kontrol gruplarının öğrenci sayıları.

3.2.3. Veri Toplama teknikleri

Veriler, öğrencilere uygulanan öntest ve sontest puanlarından oluşacaktır.

Araştırma için öğretimi yapılacak “Aile, okul ve toplum hayatımız” ile “Yakın çevremiz” ünitelerinin hedefleri önceden belirlenecek ve bu işlemlerden sonra bu araştırma için özel olarak hazırlanmış, öntest ve sontest olarak 15 (onbeş) sorudan bir test uygulanacaktır.

Uygulama çalışmasının başında, bu konuda sahip oldukları bilgileri tespit etmek amacıyla önceden hazırlanmış ölçme aracı olarak öğrencilere verilecek daha sonra ünite konularının öğretimine geçilecektir.

Her üç grupta ünite konularına aynı anda başlanacak ve bitirilecektir. Uygulanan öğretim yöntemlerinden sonra her üç gruba da aynı soru maddelerinden oluşan son test uygulanacaktır.

3.2.4. Verilerin Çözüm Yöntemi

Oluşturulan deney ve kontrol gruplarında, her ünite için aynı ölçme aracı önce, öntest olarak uygulanacaktır. Ünite konularının ilgili yöntem ve tekniklerle işlenmesinden sonra ise aynı ölçme aracı sontest olarak uygulanmıştır. elde edilen puanlardan gruplar

için aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanacaktır. Gruplar ikiden fazla olduğu için ortalamalar arasında bir fark olup olmadığını test etmek için varyans analizi yapmak gerekmektedir. Varyans analizi sonunda "F" değerinin anlamlı bulunması, yani gruplar arasında anlamlı bir fark olduğunun ortaya çıkması durumunda, önce grupların öntest ve sontest puanları arasında bir fark olup olmadığını, başarının hangi grupta daha büyük olduğunu saptamak için 0.05 anlamlılık düzeyinde "t" testi ile hesaplanacaktır.

Grupların ortalamaları arasındaki farkların varyans analizi ve diğer teknikler ile yapılan çoklu karşılaştırmalar ile gözden kaçmış olup olmadığına ışık tutmak için grupların ortalamaları "t" puanı ile ikişerli olarak karşılaştırılacaktır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerine yanıt aramak amacı ile video ile öğretim yöntemi ve gösteri öğretim yöntemi uygulanan iki deney grubu ve geleneksel yöntem uygulanan kontrol grubundan daha önce açıklanan yöntemle elde edilen verilerin yapılan analizler sonunda varılan sonuçlar ve bu sonuçlarla ilgili yorumlar yapılacaktır.

Sonuçlar her ünite için ayrı ayrı değerlendirilecektir ve sonuçların verilişi aşağıdaki gibi düzenlenecektir.

- 4.1. Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarından elde edilen sonuçlar.
- 4.2. Deney ve kontrol gruplarının sontest puanlarından elde edilen sonuçlar
- 4.3. Deney ve kontrol gruplarının puanlarındaki değişmeler ile ilgili sonuçlar.
- 4.4. Deney ve kontrol gruplarının sontest puanları ile ilgili karşılaştırmalar.

Oluşturulan tablolarda gruplara ilişkin ifadeler belirli simgeler ile gösterilmiştir. Bu simgeler;

\bar{x} : Aritmetik ortalama

S: Standart sapma

n: Denek sayısı

Sd: Serbestlik derecesi

F: "F" testi değeri

t: "t" testi değeri

4.1. DENEY VE KONTROL GRUPLARININ ÖNTEST PUANLARINDAN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

Araştırmada yararlanılan deney ve kontrol grupları yansız atama ile ve sayıları birbirine eşit olarak oluşturulmuştur. Oluşturulan ölçme aracı deney ve kontrol gruplarına öntest olarak uygulanmış ve ön bilgilerin birbirine denk olup olmadıkları kontrol edilmiştir.

İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersi “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” ve “Yakın Çevremiz” ünitelerinin öğretiminde video ile öğretim yönteminin, gösteri (demonstrasyon) ile öğretim yönteminin ve geleneksel yöntemin başarı üzerindeki etkililiğini tespit etmek amacı ile hazırlanan on beş (15) maddelik ölçme aracı yöntemlerin uygulanmasından önce gruplara öntest olarak uygulanmış ve bu uygulamadan elde edilen puanlar aşağıdaki tablo 2 ve 3 ‘te özetlenmiştir.

GRUPLAR	\bar{X}	S	N
1. Deney grubu Video yöntemi ile öğretim yapılan grup	5.3	2.84	20
2. Deney grubu Gösteri(Demonstrasyon) yöntemi ile öğretim yapılan grup	4.6	2.59	20
Kontrol grubu Geleneksel yöntem ile öğretim yapılan grup	4.65	2.30	20

Tablo 2: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanları

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi gruplardaki denek sayısı 20’dir. Video ile öğretim yapılan grubun aritmetik ortalaması diğer deney ve kontrol grubun ortalamasından büyüktür. Geleneksel yöntem ile öğretim yapılan grup ise, ikinci deney grubunun aritmetik ortalamasından büyük görünmektedir.

Bu iki grup ortalamasının, gösteri (demonstrasyon) öğretim yönteminin ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için grup ortalamaları varyans analizi ile karşılaştırılmıştır. Sonuçlar tablo 4’ te özetlenmiştir.

Gruplar	\bar{x}	S	N
1. Deneysel grup Video yöntemi ile öğretim yapılan grup	2.55	1.79	20
2. Deneysel grup Gösteri(Demonstrasyon) yöntemi ile öğretim yapılan grup	2.55	1.23	20
Kontrol grubu Geleneksel yöntem ile öğretim yapılan grup	2.45	1.57	20

Tablo 3: “Yakın Çevremiz” ünite deney ve kontrol gruplarının öntest puanları

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, 1. ve 2. deney grubunun aritmetik ortalamaları kontrol grubunun aritmetik ortalamasından büyük görünmektedir. Bu iki grup ortalamalarının kontrol grubu ortalamasından anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için grup ortalamaları varyans analizi ile karşılaştırılması yapılmıştır. Sonuçlar tablo 5’ te özetlenmiştir.

4.1.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanları İle İlgili Varyans Analizleri

Değişkenlik kaynağı	Sapmaların kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F
Gruplar arası	6.1	2	3.05	0.45
Gruplar içi	379.5	57	6.65	
Toplam	385.6	59		F _{tab} : 3.15

Tablo 4: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” ünitesi

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, gruplar arası kareler ortalaması 3.05, gruplar içi kareler ortalaması 6.65’tir. Buradan hesaplanan “F” değeri 0.45’tir. Tablodan hesaplanan değer; 3.15’ tir. Buna göre, F_{hes} < F_{tab} küçük olduğu için örneklem

gruplarının öntest puanları ile ilgili ortalamalar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu itibarla oluşturulan grupların ve bu gruplara öğretilecek ünite konuları ile ilgili, öğrencilerin önkoşul öğrenmeleri bakımından birbirine denk olduğunu düşünebiliriz.

Değişkenlik kaynağı	Sapmaların kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Sapmaların kareler ortalaması	F
Gruplar arası	0.13	2	0.06	0.02
Gruplar içi	136.4	57	2.39	
Toplam	136.53	59		F _{tab} : 3.15

Tablo 5: “Yakın çevremiz” Ünitesi

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, gruplar arası kareler ortalaması 0.06, gruplar içi kareler ortalaması 2.39’dur. Buradan hesaplanan “F” değeri 0.02’dir. Tablodan hesaplanan değer; 3.15’ tir. Buna göre, $F_{hes} < F_{tab}$ olduğundan örneklem gruplarının öntest puanları ile ilgili ortalamalar arasında anlamlı bir fark bulunmadığını görmekteyiz. Bu itibarla oluşturulan grupların ve bu gruplara öğretilecek ünite konuları ile ilgili öğrencilerin önkoşul öğrenmeleri bakımından birbirine denk olduğunu düşünebiliriz.

4.2. DENEY VE KONTROL GRUPLARININ SÖNTEST PUANLARINDAN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

2000-2001 Öğretim yılında, İlköğretim sosyal bilgiler dersi “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” ile “Yakın Çevremiz” Ünitelerinin öğretimine geçilmeden, öntest uygulanmış daha sonra deney gruplarının birine, video ile öğretim yöntemi, diğerine gösteri ile öğretim yöntemi, kontrol grubuna ise geleneksel yöntem ile ünite konuları işlenmiştir. Her üç gruba konuların öğretilmesinden sonra aynı soru maddelerinden oluşan sınav aracı söntest olarak uygulanmıştır.

Bu gruplardaki söntest uygulamalarından elde edilen puanlar tablo 6 ve 7’ de gösterilmektedir.

GRUPLAR	\bar{x}	S	N
1. Deney grubu Video ile öğretim yapılan grup	13.9	1.55	20
3. Deney grubu Gösteri(demonstrasyon) yöntemi ile öğretim yapılan grup	12.7	1.89	20
Kontrol grubu Geleneksel yöntem ile öğretim yapılan grup	8.85	2.83	20

Tablo 6: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” Ünitesi deney ve kontrol gruplarının sontest puanları

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, video ile öğretim yöntemi ve gösteri(Demonstrasyon) ile öğretim yönteminin uygulandığı grupların puanlarının aritmetik ortalamalarının geleneksel grubun uygulandığı gruptan yüksek olduğu görülmektedir. Bu ortalamaların birbirine göre farklı öğrenmelere işaret sayılıp sayılmayacağını ortaya koymak için sontest puan ortalamaları varyans analizi ile karşılaştırılmıştır. Sonuçlar tablo 8’de özetlenmiştir.

GRUPLAR	\bar{x}	S	N
1. Deney grubu Video yöntemi ile öğretim yapılan grup	13.85	0.93	20
2. Deney grubu Gösteri(Demonstrasyon) yöntemi ile öğretim yapılan grup	12.05	1.92	20
Kontrol grubu Geleneksel yöntem ile öğretim yapılan grup	9.95	2.80	20

Tablo 7: “Yakın Çevremiz” Ünitesi Deney ve Kontrol Gruplarının sontest puanları

Yukarıdaki tablonun sonuçlarına bakıldığında, video ve gösteri(Demonstrasyon) ile öğretim yöntemlerinin kullanılmasından sonra uygulanan sontest puanlarının aritmetik ortalaması, geleneksel yöntemin uygulandığı grubun puanlarının aritmetik ortalamasından yüksek çıkmıştır. Bu ortalamaların birbirinden anlamlı derecede farklı öğrenmelere işaret sayılıp sayılamayacağını ortaya çıkarmak için örneklem grubunun sontest puanlarının ortalamaları varyans analizi ile karşılaştırılmıştır. Sonuçlar tablo 9’da özetlenmiştir.

4.2.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Puanları İle İlgili Varyans Analizi

Değişkenlik kaynağı	Sapmaların kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Sapmaların kareler ortalaması	F
Gruplar arası	278.43	2	139.215	29.12
Gruplar içi	272.5	57	4.78	
TOPLAM	550.93	59		F _{tab} : 3.15

Tablo 8: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” Ünitesi

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, gruplar arası kareler ortalaması, 139.215, gruplar içi kareler ortalaması, 4.78’ dir. Buradan hesaplanan “F” değeri 29.12’ dir.Tablodan hesaplanan değer 3.15’ tir. Buna göre, $F_{hes} > F_{tab}$ olduğundan test anlamlıdır, yani gruplar arasında anlamlı farklar vardır. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için grupların ikişerli karşılaştırılması gerekmektedir.

Değişkenlik kaynağı	Sapmaların kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Sapmaların kareler ortalaması	F
Gruplar arası	152.4	2	76.2	18.36
Gruplar içi	236.5	57	4.15	
TOPLAM	388.9	59		F _{tab} : 3.15

Tablo 9: “Yakın Çevremiz” Ünitesi

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, gruplar arası kareler ortalaması 76.2, gruplar içi kareler ortalaması 4.15’ tir Buradan hesaplanan “F” 18.36’ dır.Tablodan hesaplanan

değer 3.15'tir. Buna göre, $F_{hes} > F_{tab}$ olduğundan test anlamlıdır. Yani gruplar arasında anlamlı farklar vardır. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için grupların ikişerli karşılaştırılması gerekmektedir.

4.3.DENEY VE KONTROL GRUPLARININ PUANLARINDAKİ DEĞİŞMELER İLE İLGİLİ SONUÇLAR

GRUPLAR	ÖNTEST PUANLARI			SONTEST PUANLARI			SONTEST-ÖNTEST		
	N	\bar{x}	S	N	\bar{x}	S	\bar{x}	S	t
1. Deney grubu	20	5.3	2.84	20	13.9	1.55	8.6	-1.29	8.86
2. Deney grubu	20	4.6	2.59	20	12.7	1.89	8.1	-0.7	8.26
Kontrol grubu	20	4.65	2.30	20	8.85	2.83	4.2	0.53	3.68
Sd: 19			t _{tab} : 2.09						

Tablo 10: "Aile, Okul ve Toplum Hayatı" Ünitesi öntest ve sontest puanları

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, örneklem gruplarının tümünde anlamlı bir düzeyde puan artışı olmuştur. Deney ve kontrol gruplarının tümünde öğrencilerin öğrenme seviyeleri yükselmiştir. Kontrol grubunda önemli ölçüde artış olduğu için deneysel işlemlerin etkili olması halinde sontest puanları bakımından grupların farklı olup olmadığına bakılarak "t" değerinin 0.05 anlamlılık düzeyinde tabloda 2.09' dur."t" değeri tablodan hesaplanan değerden büyük olduğundan gözlenen ayırım amaç açısından anlamlıdır.Öntest puanları bakımından bir farkın olmadığı gruplarda sontest puanlarının arttığı görülmektedir. Deney grupları öğrencilerinde kontrol grubu öğrencilerine oranla daha fazla öğrenme gerçekleşmiştir.

GRUPLAR	ÖNTEST PUANLARI			SONTEST PUANLARI			SONTEST-ÖNTEST		
	N	\bar{x}	S	N	\bar{x}	S	\bar{x}	S	t
1. Deney grubu	20	2.55	1.79	20	13.85	0.93	11.3	-0.86	18.62
2. Deney grubu	20	2.55	1.23	20	12.05	1.92	9.5	0.69	13.57
Kontrol grubu	20	2.45	1.57	20	9.95	2.80	7.5	1.23	7.57
Sd: 19					t _{tab} :2.09				

Tablo 11: “Yakın Çevremiz” Ünitesi öntest ve son test puanları

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, örneklem gruplarının tümünde anlamlı düzeyde puan artışı olmuştur. Deney ve kontrol gruplarının tamamında öğrencilerin öğrenme seviyeleri yükselmiştir. Tüm gruplarda önemli bir puan artışı olduğundan grupların farklı olup olmadığına bakılarak “t” değerinin 0.05 anlamlılık düzeyinde tabloda 2.09’ dur. Hesaplanan değer tablodan hesaplanan değerden yüksek çıkmış ve bu değer, gözlenen amaç için anlamlı bir düzeyde olduğunu göstermektedir. Öntest puanları bakımından farklı görünmeyen deney grupları son test puanları bakımından, kontrol grubu puanlarından yüksek bir puan seviyesine ulaşmışlardır. Bu sonuç deney gruplarının kontrol grubuna oranla daha fazla öğrenme olduğunu göstermektedir.

4.4. DENEY VE KONTROL GRUPLARININ SONTEST PUANLARI İLE İLGİLİ KARŞILAŞTIRMALAR

GRUPLAR	1. DENEY GRUBU	2. DENEY GRUBU	KONTROL GRUBU
1. Deney grubu	–	1.71	7.21
1. Deney grubu	–	–	5.5
Kontrol grubu	–	–	–

Tablo 12: “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” Ünitesi ile ilgili ikili karşılaştırmalar

Tablo 12’ deki bilgilere göre, birinci deney grubuna uygulanan video ile öğretim yönteminin sosyal bilgiler dersi öğretiminde diğer gruplara oranla daha fazla öğrenme sağladığı görülmektedir.

Video ile öğretim yöntemi kullanılarak ünite konularını işleyen grup, geleneksel öğretim yöntemi kullanarak ünite konularını işleyen grup ile karşılaştırıldığında, $T_{hes} > T_{tab}$ olduğundan test anlamlıdır ve video yöntemi geleneksel yöntem ile yapılan öğretime oranla çok fazla öğrenme olmaktadır.

Gösteri (Demonstrasyon) ile öğretimi yapılan grubun geleneksel yöntem ile öğretimi yapılan grup ile karşılaştırıldığında $T_{hes} > T_{tab}$ olduğundan test anlamlıdır ve geleneksel yöntemle oranla daha fazla öğrenme olmaktadır.

Sözü edilen bulgulardan anlaşıldığı gibi tüm gruplarda anlamlı bir düzeyde öğrenme oluşmuştur. Ancak kontrol grubu olarak alınan geleneksel öğretime göre video ile öğretimi yapılan grupta daha fazla öğrenme olmaktadır. Gösteri (Demonstrasyon) ile öğretimi yapılan grubun öğrenme düzeyi bu iki grup arasında ve geleneksel yöntemin uygulandığı gruptan oldukça yüksektir.

GRUPLAR	1. DENEY GRUBU	2. DENEY GRUBU	KONTROL GRUBU
1. Deney grubu	-	1.81	6.09
3. Deney grubu	-	-	3.28
Kontrol grubu	-	-	-

Tablo 13: “Yakın Çevremiz” Ünitesi ile ilgili ikili karşılaştırmalar

Tablo 13’ teki bilgilere göre, birinci deney grubuna uygulanan video ile öğretim yönteminin sosyal bilgiler dersi öğretiminde diğer gruplara oranla daha fazla öğrenme sağladığı görülmektedir.

Video ile öğretim yapılan grup geleneksel yöntemle öğretim yapılan kontrol grubu ile karşılaştırıldığında, $T_{hes} > T_{tab}$ olduğundan test anlamlıdır ve video ile öğretim geleneksel öğretime oranla çok daha fazla öğrenme sağlamaktadır.

Gösteri (Demonstrasyon) yöntemi kullanılarak öğretimi yapılan grup geleneksel yöntem ile öğretimi yapılan grup ile karşılaştırıldığında, $T_{hes} < T_{tab}$ olduğundan test anlamlıdır ve geleneksel yöntemle oranla daha fazla öğrenme olmaktadır.

Sözü edilen bulgulardan anlaşıldığı gibi tüm gruplarda anlamlı bir düzeyde öğrenme oluşmuştur. Ancak kontrol grubu olarak alınan geleneksel öğretime göre video ile öğretimi yapılan grupta daha fazla öğrenme olmaktadır. Gösteri (Demonstrasyon) ile öğretimi yapılan grubun öğrenme düzeyi bu iki grup arasında ve geleneksel yöntemin uygulandığı gruptan oldukça yüksektir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlar:

Bulgulara dayalı olarak erişilebilen sonuçlar problemler ve hipotezler yönünden sıralanmıştır. Yapılan bu araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Video ile öğretimi yapılan “Aile, okul ve toplum hayatı” ve “Yakın çevremiz” üniteleri başarı testinden aldıkları son test puanlarının ortalamaları, geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak öğretimi yapılan grupların aynı testten aldıkları puanların ortalamalarından yüksek çıkmıştır. Ortalamaların arasında belirli düzeyde bulunan anlamlı farkların video ile öğrenim gören öğrencilerin ünite konularını daha iyi öğrenmiş olmalarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.
2. Video ile öğretimi yapılan grupların “Aile, okul ve toplum hayatı” ve “Yakın çevremiz” üniteleri başarı testinden aldıkları son test puanlarının ortalamaları, gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi kullanılarak öğretim gören grupların aynı testlerden aldıkları puanlarının ortalamalarından yüksek çıkmıştır. Ortalamalar arasında belirgin düzeydeki anlamlı farkın video ile öğretim gören öğrencilerin ünite konularını daha iyi öğrenmiş olmalarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.
3. Gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi uygulanarak öğretim yapılan grupların “Aile, okul ve toplum hayatı” ve “Yakın çevremiz” üniteleri başarı testinden aldıkları son test puanları ortalamaları, geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak öğretim gören grupların aynı testlerden aldıkları puanlarının ortalamalarından yüksek çıkmıştır. Ortalamalar arasında belirgin düzeydeki anlamlı farkın, gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi kullanılarak öğretim gören öğrencilerin ünite konularını daha iyi öğrenmiş olmalarından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler öğretiminde video kullanılarak işlenecek ders zihinlerde daha iyi yer edeceği, öğrenci başarısına gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi ve geleneksel öğretim yöntemlerinden daha fazla etki edeceği sonucuna varılmıştır. Gösteri (Demonstrasyon) ile öğretim yöntemi kullanılarak öğretilen konular,

geleneksel öğretim yöntemine oranla daha fazla öğrenme sağlamıştır. Geleneksel yöntemlerle yapılan öğretimin öğrenci başarısına diğer iki yöntemle oranla daha az katkı sağlamıştır.

ÖNERİLER

Bu araştırmanın ortaya çıkardığı sonuçlara dayalı olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

1. İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretimi sırasında videodan yararlanılmalıdır. Ayrıca gösteri (Demonstrasyon) yöntemi kullanılarak dersin öğretimi desteklendiği takdirde öğrenci başarısı daha da artacaktır. Bu nedenle sosyal bilgiler ünite konuları geleneksel yöntemle değil, değişik yöntem, araç ve gereçler ile işlenirse öğrenci başarısı artacaktır.
2. Türkiye’de bulunan DAYM “Ders Aletleri Yapım Merkezi” ve FRTEM “Film, Radyo, Televizyon ile Eğitim Merkezi” yaygınlaştırılmalı, bölge merkezleri kurulmalıdır. Eğitim teknolojileri merkezleri artırılırsa hizmet sunma oranları artacaktır.
3. Okullarda ve sınıflarda televizyon ve video bulundurulmalı, ünite konularının öğretimi video filmleri ile desteklenmelidir. Klasik eğitimde bir işçi gibi hiç değişmeyen bir yöntemle rolünü yapan öğretmen, günümüz çağdaş eğitiminde bir yönetici, bir rehber konumunda olmalı, eğitim yöntem, araç ve gereçlerini en iyi bir biçimde kullanabilmelidir.
4. Bu çalışmada kullanılan öğretim yöntemleri, diğer öğretim yöntemleri ve araçları ile karşılaştırılarak araştırma konusu yapılmalı, eğitim araç, gereç ve yöntem zenginliği ortaya konmalıdır.
5. Bu tür araştırmalar diğer derslerin öğretiminde de gerçekleştirilerek araştırma sonuçları ortaya konmalıdır.

KAYNAKLAR

- AKPINAR, Yavuz**, “Bilgisayar destekli öğretim ve uygulamalar”, Anı yayıncılık, Ankara 1999.
- ALKAN, Cevat**, “Eğitim teknolojisi”, Aşama matbaacılık, Ankara 1984.
- ALKAN, Cevat**, “Eğitim teknolojisi”, Etam A.Ş. yayınları, Eskişehir, 1994.
- AKYÜZ, Yahya**, “Türk Eğitim Tarihi, İstanbul Kültür Üniversitesi yayınları, İstanbul, 1997
- BARKAN, Murat**, “Eğitim Amaçlı İletişim ve Videonun İşlevleri”, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Örgütsel Uygulama Model Önerisi”, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 1988.
- BARTH, James L., DEMİRTAŞ, Abdullah**, “İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi Kaynak Üniteler”, YÖK. Yayınları, Ankara, 1997.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit**, “Özel Öğretim Yöntemleri”, Binbaşıoğlu Yayınevi, Ankara, 1981.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit**, “Cumhuriyet Dönemi Eğitim Bilimleri Tarihi” Tekişik Yayıncılık A.Ş. Ankara, 1999.
- ÇİLENTİ, Kamuran**, “Eğitim Teknolojisi ve Öğretim”, Kadıoğlu Matbaası, Ankara, 1988.
- DAUNT, Briand**, “Öğreticinin El Kitabı”, Çev: Hayrettin Kalkandelen, PEGEM Özel Eğitim ve Hizmetleri, Ankara, 1997
- DEMİREL, Özcan**, “Genel Öğretim Yöntemleri”, Usem Yayınları, Ankara, 1994

YÜREK
KURUMUNUN
KURUMUNUN
KURUMUNUN

DEMİREL, Özcan, “Öğretme sanatı” Pegem yayınları, Ankara, 2000.

DEMİRTAŞ, Abdullah, “İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi”, Ajans Türk Matbaacılık A.Ş., Ankara, 1997.

DOĞAN, Hıfza, “Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı”, Önder Matbaacılık, Ankara, 1997.

DOYURAN, Bilhan, “Videonun Yabancı Dil Öğretimindeki İşlevi”, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:1, sayı:1, Eskişehir, 1984.

ERGİN, Akif, “Öğretim Teknolojisi İletişim”, Anı Yayıncılık, Ankara, 1998.

ERTÜRK, Selahattin, “Eğitimde Program Geliştirme”, Meteksaan Ltd.Şti., Ankara, 1984.

FİDAN, Nurettin; ERDEN, Münire, “Eğitime Giriş”, Feryal Matbaacılık, Ankara, 1991.

FRYKLUNAL, Verne. “Öğretmenler İçin Analiz Tekniği”, Çev: Remiz Öncül, Mesleki ve Teknik Öğretim Kitapları No:2, Ankara 1968.

HESAPÇIOĞLU, Muhsin, “Öğretim İlke ve Yöntemleri”, Beta Basım yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 1994.

HIZAL, Alişan, “Mesleki ve Teknik Öğretimde Çağdaş İlke ve Yöntemler”, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Bilim ve Sanat Dergisi, Sayı:60, Ankara, 1983.

HIZAL, Alişan, “Eğitimde teknolojik kaynaklara karşı tutum”, Eğitim ve bilim dergisi, sayı:68, Ankara, 1988.

HIZAL, Alişan, “İlköğretim Uygulamalarında Eğitim Teknolojilerinden Yararlanma Olanakları”, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:5, Sayı:1-1, Eskişehir, 1992.

İŞMAN, Aytekin, “Uzaktan Eğitim”, Değişim Yayınları, Sakarya, 1998.

İŞMAN, Aytekin, ESKİCUMALLAHmet, “Eğitimde Planlama ve Değerlendirme” Değişim Yayınları, Adapazarı, 1999.

JENKINS, Lee, “Sınıflarda Öğrenmenin İyileştirilmesi”, çev: Gönül YENERSOY, Kalder Yayınları, İstanbul 1998.

KAHVECİ, Ahmet, “Otaokullarda Sosyal Bilgiler Ders Programlarının Değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi yayınlanmamış master tezi, Ankara 1986.

KAPTAN, Saim, “Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri”, Tekişik web ofset tesisleri, Ankara, 1995.

KARASAR, Niyazi, “Bilimsel Araştırma Yöntemi”, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., Ankara, 1994.

KOCAOLUK, Fatma, Şükrü KOCAOLUK, “İlköğretim Okulu Programı”, Kocaoluk yayınevi, İstanbul 1999.

KÜÇÜKAHMET, Leyla, “Eğitim Programları ve Öğretim”, Gazi kitapevi, Ankara 1997.

OĞUZKAN, Ferhan, “Eğitim Terimleri Sözlüğü”, Emel Matbaacılık, Ankara 1993.

OZANKAYA, Özel, “Toplumbilim Terimleri Sözlüğü”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1980.

ÖZÇELİK, Durmuş, Ali, “Eğitim Programları ve Öğretim”, ÖSYM Yayınları, Ankara, 1992.

ÖZYÜREK, Leyla, “Öğretim İlke ve Yöntemleri”, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara 1983.

ÖZYÜREK, Mehmet, “Systematik Instruction For Teaching Self Help Skills To Handicapped Children”, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:2 sayı:1, Eskişehir, 1987.

PENNYWELL, Phillip, “The Value Of Visual Media İn The Achievement Of İnstructors İn Predominantly Block State”, Supported Colleges And Universities İn The State Of Louisiana, cilt: 41, sayı: 4584, USA, 1997.

PETERMAN, William, Thomas, “A Compendium Of Selected Resaarch On The Application”, Educational Media İn The Clasroom, cilt: 43, sayı: 3788, USA, 1997.

RIZA, Enver, Tahir, “Eğitim Teknolojisi Uygulamaları”, Anadolu Matbaası, İzmir, 1997.

SÖNMEZ, Ahmet, Ali Üner, “İşletmelerde Meslek Eğitimi Eğitici Personel İş Projesi Ders Notları”, Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ankara, 1987.

SÖNMEZ, Veysel, “Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı”, Olgaç matbaası, Ankara, 1986.

SÖNMEZ, Veysel, “Sosyal Bilgiler Öğretimi”, Pegem Yayınları, Ankara, 1996.

SÖNMEZ, Veysel, “Sosyal Bilgiler Öğretimi”, Anı Yayıncılık, Ankara, 1997.

TEBLİĞLER Dergisi, Sayı: 2487, Cilt: 61, Nisan 1998.

TEKİN, Halil, “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme”, Yargı kitap ve Yayınevi, Ankara, 1996.

TEKER, Necmettin, “Video Merkezli Bireysel Öğrenme Yöntemi”, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 23-2, Sayı: 714, Ankara, 1990.

TERTEMİZ, Neşe, “Eğitimde Program Geliştirme”, Gazi Kitabevi Yayınları, Ankara, 1990.

VARIŞ, Fatma, “Eğitimde Program Geliştirme”, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1976.

VARIŞ, Fatma, “Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler”, Alkım Kitapçılık Yayıncılık, Ankara, 1996.

(EK – 1)

ÜNİTE PLANI

“AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI”

ÜNİTE SÜRESİ: 11. 09. 2000 / 05. 10. 2000

İŞ GÜNÜ: 19

ÜNİTENİN DAĞILIMI

ÜNİTE	AMAÇ SAYISI	ÖNGÖRÜLEN DERS SAATİ SAYISI	ORAN %
AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI	32	27	25

Genel Amaçlar:

1. “Aile, Okul ve Toplum Hayatı” Ünitesinde geçen kavramların anlam bilgisi
2. Ailenin yapısını tanıyabilme
3. Ailenin önemini kavrayabilme
4. Akraba evliliklerinin sakıncaları bilgisi
5. Aile bütçesinin önemini kavrayabilme
6. Aile hayatında sosyal güvenceler bilgisi
7. Ailede demokratik hayatın oluşturulmasının önemini kavrayabilme
8. Ailede demokratik hayatın gereklerine uymaya istekli oluş
9. İnsan sağlığı ve çevre temizliği için suyu yeterince kullanmanın önemini kavrayabilme

10. Sağlığı ve temizliği için suyu kullanmaya istekli oluş
11. Okulu tanıyabilme
12. Okulda uyulması gerekli kurallar bilgisi
13. Okulda uyulması gereken kuralların önemini açıklayabilme
14. Okul kurallarına uyabilme
15. Okulda görev ve sorumluluklarını yerine getirmede istekli oluş
16. Okulun ve okul eşyasının korunmasının önemini kavrayabilme
17. Okulu ve okul eşyasını korumayı alışkanlık haline getirebilme
18. Okulun çevresinin güzelleştirilmesi ve korunmasının önemini kavrayabilme
19. Okulun korunması ve çevresinin güzelleştirilmesi için yapılan etkinliklere katılmaktan zevk alış
20. Okul koruma derneğini tanıyabilme
21. Okul, aile iş birliğinin önemini kavrayabilme
22. Okuldaki demokratik hayatın oluşturulmasının önemini kavrayabilme
23. Okulda demokratik hayatın gereklerine uymaya istekli oluş
24. Toplum içinde yaşamanın önemini kavrayabilme
25. Komşuluk ilişkilerinin toplum için taşıdığı önemi kavrayabilme
26. Toplumda demokratik hayatın önemini kavrayabilme
27. Toplumda demokratik hayatın gereklerine uymaya istekli oluş
28. Farklı düşüncelerde olan kişileri dinlemeye duyarlı olabilme
29. Dayanışmanın toplum hayatındaki önemini kavrayabilme
30. Toplum hayatını düzenleyen kurallar bilgisi
31. Toplum hayatını düzenleyen kurallara uyabilme
32. Toplum hayatında bize düşen görevlerin farkında oluş

KONULAR

A. Ailemiz

1. Toplumun temel unsuru aile
2. Ailenin yapısı ve önemi
3. Aile bireyleri arasında sevgi, saygı ve hoşgörünün önemi

4. Aile bireyleri arasındaki dayanışma ve önemi
5. Aile bütçesi
6. Aile hayatında sosyal güvence
7. Ailede demokratik hayat
8. Ailede temizlik ve sağlık kurallarına uymanın önemi

B. Okulumuz

1. Okulumuzu tanıyalım
2. Okulun önemi
3. Okulda uyulması gerekli kurallar
4. Okulun ve okul eşyalarının korunması
5. Okul, aile işbirliği
6. Okulda demokratik hayat
7. Eğitim ve öğretimde öğretmenin rolü ve önemi

C. Toplum Hayatımız

1. Toplum içinde yaşamamanın gereği ve önemi
2. Toplumda demokratik hayat
3. Toplum hayatında sevgi, saygı, iş birliği ve dayanışmanın önemi
4. Toplum hayatını düzenleyen kurallar ve bize düşen görevler
5. Toplumda ve çalışma hayatında Türk kadınının yeri

(EK – 2)

ÜNİTE PLANI

“YAKIN ÇEVREMİZ”

ÜNİTE SÜRESİ: 13. 11. 2000 / 01. 12. 2000

İŞ GÜNÜ: 15

ÜNİTENİN DAĞILIMI

ÜNİTE	AMAÇ SAYISI	ÖNGÖRÜLEN DERS SAATİ SAYISI	ORAN %
YAKIN ÇEVREMİZ	16	15	14

Genel amaçlar:

1. “Yakın çevremiz” ünitesinde geçen kavramların anlam bilgisi
2. Yakın çevreyi tanıyabilme
3. Yakın çevreyi tanımanın önemini kavrayabilme
4. Adres bilgisi
5. Adres ile ilgili bilgileri kullanabilme
6. Yön bilgisi
7. Yön bulabilme

8. Yön bulma yöntemleri
9. Kroki bilgisi
10. Krokinin yararlarını kavrayabilme
11. Kroki çizebilme
12. Ölçek çeşitleri bilgisi
13. Plan bilgisi
14. Planın kullanım alanlarını tanıyabilme
15. Sınıf planı yapabilme
16. Ölçek ve planın önemini kavrayabilme

KONULAR

A. Yakın çevremizi tanıyalım

1. Yakın çevremizi tanımının önemi
2. Sokağımız, caddemiz, mahallemiz, semtimiz, köyümüz (adresimiz)
3. Yönler
4. Pusula ve diğer yöntemlerle yönlerin belirlenmesi
5. Kroki çizimleri ve yararları
6. Ölçek ve ölçek çeşitleri

B. Plan

1. Plan ve kullanım alanları
2. Sınıfımızın planını yapalım

(EK – 3)

“AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI” Ünitesi;
öntest soruların madde analizi

Madde no.	Gruplar	A	B	C	D	Cevapsız (Boş)	Hatalı	N	Güçlük Derecesi	Ayıncılık Gücü
1(B)	Üst Gr.	1	14	1	–	–	–	16	0,65	0,21
	Alt Gr.	2	7	4	3	–	–	16		
2(D)	Üst Gr.	1	2	–	13	–	–	16	0,43	0,37
	Alt Gr.	5	4	6	1	–	–	16		
3(D)	Üst Gr.	–	1	1	14	–	–	16	0,5	0,37
	Alt Gr.	8	5	1	2	–	–	16		
4(A)	Üst Gr.	3	2	5	6	–	–	16	0,15	0,03
	Alt Gr.	2	4	2	8	–	–	16		
5(D)	Üst Gr.	10	2	1	3	–	–	16	0,12	0,06
	Alt Gr.	6	7	2	1	–	–	16		
6(C)	Üst Gr.	7	1	5	3	–	–	16	0,18	0,12
	Alt Gr.	10	2	–	4	–	–	16		
7(D)	Üst Gr.	1	2	–	13	–	–	16	0,84	-0,03
	Alt Gr.	–	–	2	14	–	–	16		
8(A)	Üst Gr.	14	1	1	–	–	–	16	0,65	0,21
	Alt Gr.	7	–	1	8	–	–	16		
9(C)	Üst Gr.	–	4	7	5	–	–	16	0,25	0,08
	Alt Gr.	3	2	1	10	–	–	16		
10(C)	Üst Gr.	1	5	5	5	–	–	16	0,18	0,12
	Alt Gr.	2	8	1	5	–	–	16		
11(B)	Üst Gr.	4	5	2	5	–	–	16	0,15	0,15
	Alt Gr.	5	–	6	5	–	–	16		
12(C)	Üst Gr.	–	6	8	2	–	–	16	0,25	0,25
	Alt Gr.	5	7	–	4	–	–	16		
13(A)	Üst Gr.	6	–	–	10	–	–	16	0,03	0,03
	Alt Gr.	1	10	2	3	–	–	16		
14(C)	Üst Gr.	–	10	3	3	–	–	16	0,09	0,09
	Alt Gr.	2	10	–	4	–	–	16		
15(A)	Üst Gr.	6	7	3	–	–	–	16	0,18	0,18
	Alt Gr.	–	5	7	4	–	–	16		

(EK - 4)

“YAKIN ÇEVREMİZ” Ünitesi,
ötest sorularının madde analizi

Madde no.	Gruplar	A	B	C	D	Cevapsız (Boş)	Hatalı	N	Güçlük Derecesi	Ayıncılık Gücü
1(A)	Üst Gr.	7	3	2	4	-	-	16	0,34	0,09
	Alt Gr.	4	8	4	-	-	-	16		
2(B)	Üst Gr.	1	15	-	-	-	-	16	0,53	0,4
	Alt Gr.	8	2	2	4	-	-	16		
3(B)	Üst Gr.	1	15	-	-	-	-	16	0,53	0,4
	Alt Gr.	6	2	4	4	-	-	16		
4(D)	Üst Gr.	6	2	-	8	-	-	16	0,31	0,18
	Alt Gr.	8	6	-	2	-	-	16		
5(C)	Üst Gr.	9	1	3	3	-	-	16	0,21	-0,03
	Alt Gr.	10	-	4	2	-	-	16		
6(C)	Üst Gr.	-	-	15	1	-	-	16	0,65	0,28
	Alt Gr.	4	2	6	2	-	-	16		
7(B)	Üst Gr.	6	6	2	4	-	-	16	0,28	0,09
	Alt Gr.	8	3	1	4	-	-	16		
8(B)	Üst Gr.	2	10	2	2	-	-	16	0,34	0,28
	Alt Gr.	8	1	3	4	-	-	16		
9(B)	Üst Gr.	8	2	2	6	-	-	16	0,06	0,06
	Alt Gr.	6	-	4	6	-	-	16		
10(A)	Üst Gr.	4	6	2	4	-	-	16	0,12	0,12
	Alt Gr.	-	10	3	3	-	-	16		
11(B)	Üst Gr.	8	-	6	2	-	-	16	0	0
	Alt Gr.	6	-	8	2	-	-	16		
12(C)	Üst Gr.	6	5	-	5	-	-	16	0	0
	Alt Gr.	6	3	-	7	-	-	16		
13(A)	Üst Gr.	-	7	5	4	-	-	16	0	0
	Alt Gr.	-	8	2	6	-	-	16		
14(D)	Üst Gr.	4	4	5	3	-	-	16	0,09	0,09
	Alt Gr.	2	7	7	-	-	-	16		
15(A)	Üst Gr.	2	8	3	3	-	-	16	0,06	0,06
	Alt Gr.	-	8	5	3	-	-	16		

(EK – 5)

“AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI” Ünitesi,
sontest sorularının madde analizi

Madde no.	Gruplar	A	B	C	D	Cevapsız (Boş)	Hatalı	N	Güçlük Derecesi	Ayırıcılık Gücü
1(B)	Üst Gr.	–	16	–	–	–	–	16	1	0
	Alt Gr.	–	16	–	–	–	–	16		
2(D)	Üst Gr.	–	–	–	16	–	–	16	0,93	0,06
	Alt Gr.	–	–	2	14	–	–	16		
3(D)	Üst Gr.	–	–	–	16	–	–	16	0,65	0,34
	Alt Gr.	10	1	–	5	–	–	16		
4(A)	Üst Gr.	16	–	–	–	–	–	16	0,87	0,2
	Alt Gr.	12	2	2	–	–	–	16		
5(D)	Üst Gr.	–	–	–	16	–	–	16	0,71	0,28
	Alt Gr.	8	1	–	7	–	–	16		
6(C)	Üst Gr.	–	–	16	–	–	–	16	0,75	0,25
	Alt Gr.	5	–	8	3	–	–	16		
7(D)	Üst Gr.	–	–	–	16	–	–	16	1	0
	Alt Gr.	–	–	–	16	–	–	16		
8(A)	Üst Gr.	16	–	–	–	–	–	16	0,96	0,03
	Alt Gr.	15	–	–	1	–	–	16		
9(C)	Üst Gr.	–	–	16	–	–	–	16	1	0
	Alt Gr.	–	–	16	–	–	–	16		
10(C)	Üst Gr.	–	–	15	1	–	–	16	0,5	0,43
	Alt Gr.	1	7	1	7	–	–	16		
11(B)	Üst Gr.	–	16	–	–	–	–	16	0,53	0,46
	Alt Gr.	1	1	7	7	–	–	16		
12(C)	Üst Gr.	–	–	16	–	–	–	16	0,53	0,46
	Alt Gr.	8	6	1	1	–	–	16		
13(A)	Üst Gr.	16	–	–	–	–	–	16	0,56	0,43
	Alt Gr.	2	8	5	1	–	–	16		
14(C)	Üst Gr.	–	–	16	–	–	–	16	0,87	0,43
	Alt Gr.	2	2	12	–	–	–	16		
15(A)	Üst Gr.	16	–	–	–	–	–	16	0,87	0,43
	Alt Gr.	12	2	2	–	–	–	16		

(EK - 6)

“YAKIN ÇEVREMİZ” Ünitesi,
sontest sorularının madde analizi

Madde no.	Gruplar	A	B	C	D	Cevapsız (Boş)	Hatalı	N	Güçlük Derecesi	Ayıncılık Gücü
1(A)	Üst Gr.	16	_	_	_	_	_	16	0,93	0,06
	Alt Gr.	14	1	1	_	_	_	16		
2(B)	Üst Gr.	_	16	_	_	_	_	16	0,87	0,12
	Alt Gr.	1	12	1	2	_	_	16		
3(B)	Üst Gr.	_	16	_	_	_	_	16	0,96	0,03
	Alt Gr.	_	15	_	_	_	_	16		
4(D)	Üst Gr.	_	_	_	16	_	_	16	0,9	0,09
	Alt Gr.	_	1	2	13	_	_	16		
5(C)	Üst Gr.	_	_	16	_	_	_	16	1	0
	Alt Gr.	_	_	16	_	_	_	16		
6(C)	Üst Gr.	_	_	16	_	_	_	16	0,81	0,18
	Alt Gr.	3	1	10	2	_	_	16		
7(B)	Üst Gr.	_	16	_	_	_	_	16	0,84	0,15
	Alt Gr.	4	11	1	_	_	_	16		
8(B)	Üst Gr.	_	16	_	_	_	_	16	0,75	0,25
	Alt Gr.	2	8	4	2	_	_	16		
9(B)	Üst Gr.	_	14	1	1	_	_	16	0,84	0,03
	Alt Gr.	_	13	1	2	_	_	16		
10(A)	Üst Gr.	14	_	_	2	_	_	16	0,5	0,4
	Alt Gr.	2	8	2	4	_	_	16		
11(B)	Üst Gr.	1	14	1	_	_	_	16	0,53	0,34
	Alt Gr.	6	3	4	3	_	_	16		
12(C)	Üst Gr.	1	1	14	_	_	_	16	0,5	0,37
	Alt Gr.	1	10	2	3	_	_	16		
13(A)	Üst Gr.	16	_	_	_	_	_	16	0,56	0,43
	Alt Gr.	2	8	3	3	_	_	16		
14(D)	Üst Gr.	_	2	_	14	_	_	16	0,81	0,8
	Alt Gr.	1	2	3	10	_	_	16		
15(A)	Üst Gr.	14	1	1	_	_	_	16	0,71	0,15
	Alt Gr.	9	3	2	2	_	_	16		

(EK – 7)

Sosyal bilgiler dersi öğretiminde kullanılan video ve gösteri(Demonstrasyon) ile öğretim yönteminin öğrenci başarısına etkisi.

“AİLE, OKUL, VE TOPLUM HAYATI” Ünitesi başarı testi

Atıkehanım İlköğretim okulu

4.sınıf

Cevat EKER

SAKARYA 2000

İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersi “AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI” ünitesi başarı testi.

AÇIKLAMA

Değerli öğrenciler;

Size verilen bu test sosyal bilgiler dersi “AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI” ünitesinde değişik öğretim yöntemlerinin karşılaştırılması ile ilgili yapılacak bir araştırmada kullanılacaktır.

Test 15 (on beş) sorudan oluşmaktadır. Yanıtlama süresi 25 (yirmi beş) dakikadır. Her soruda doğru yanıt bir seçenektir. Dikkatli okuyup, sizin için doğru olan seçeneği işaretlemeniz gerekmektedir.

Başarılar...

SORULAR

1. Toplumunu oluşturan en küçük birim hangisidir?

- A- Okul
- B- Aile
- C- Dünya
- D- Baba

2. Aşağıdakilerden hangisi anlam bakımından farklıdır?

- A- Ev
- B- Bina
- C- Konut
- D- Aile

3. Anne, baba ve çocuklardan oluşan aileye ne ad verilir?

- A- Büyük aile
- B- Geniş aile
- C- Küçük aile
- D- Çekirdek aile

4. Evlilik yasal olarak ne ile başlamış olur?

- A- Resmi nikah ile
- B- Dini nikah ile
- C- Örf ve adetlere göre
- D- Valinin izni ile

5. Çağdaş Türk ailesinde aileyi kim temsil eder?

- A- Büyük baba
- B- Anne ve baba
- C- Anneanne ve anne
- D- Aile fertlerinin tamamı

6. Okul yönetimine maddi ve manevi yönden yardımcı olmak, aşağıdakilerden hangisinin amaçlarından birisidir?

- A- Okul müdürü
- B- Kütüphane
- C- Okul koruma derneği
- D- Öğretmenler

7. Aşağıdakilerden hangisi bir okulun bölümlerinden değildir?

- A- Dershane
- B- Spor salonu
- C- Laboratuvar
- D- Market

8. Aşağıdakilerden hangisi okulda uymamız gereken kurallardan biri değildir?

- A- Okula zamanında gelmemeliyiz.
- B- Koridorlarda koşmamalıyız.
- C- Yerlere çöp atmamalıyız.
- D- Arkadaşlarımızla iyi geçinmeliyiz.

9. Okullarda, demokratik yaşamı öğrenmenin en iyi yollarından biri de eğitici kol çalışmalarıdır. Aşağıdakilerden hangisi okulda kurulan kollardan birisi değildir?

- A- Spor kolu
- B- Kızılay kolu
- C- Sağlık ve başarı kolu
- D- Temsil ve müsamere kolu

10. Aşağıdakilerden hangisi toplum hayatını düzenleyen yazılı kurallardan değildir?

- A- Yönetmelik
- B- Kanun
- C- Gelenek
- D- Tüzük

11. Toplum hayatını düzenleyen kurallardan hangisi kanunla ilgilidir?

- A- Ahlak
- B- Hukuk
- C- Örf ve adetler
- D- Görgü

12. Aşağıdakilerden hangisi okulda eğitim ve öğretim ile uğraşır?

- A- Kaymakam
- B- Müfettiş
- C- Öğretmen
- D- Müdür

13. Bir öğrencinin okuluna, ailesine, yurduna karşı en büyük görevi nedir?

- A- Derslerine çok çalışmak
- B- Aile bütçesine yardımcı olmak
- C- Eşyalarını temiz tutmak
- D- Büyüklerine saygılı olmak

14. Sevgiyi, saygıyı ve hoşgörüyü ilk olarak nereden öğreniriz?

- A- Sokakta
- B- Okulda
- C- Ailede
- D- Yasalarda

15. Aşağıdakilerden hangisi toplumda bize düşen görevlerden birisidir?

- A- Çalışmak, bir iş ve meslek sahibi olmak.
- B- Yolculuklarda yaşlılara yer vermemek.
- C- Alışverişlerde sırayı bozmak.
- D- Yerlere tükürmek

(EK – 8)

Sosyal bilgiler dersi öğretiminde kullanılan video ve gösteri (demonstrasyon) ile öğretim yönteminin öğrenci başarısına etkisi.

“YAKIN ÇEVREMİZ” Ünitesi başarı testi

Atikehanım İlköğretim okulu
4. sınıf

Cevat EKER

SAKARYA 2000

İlköğretim 4. Sınıf sosyal bilgiler dersi “YAKIN ÇEVREMİZ” ünitesi başarı testi.

AÇIKLAMA

Değerli öğrenciler;

Size verilen bu test sosyal bilgiler dersi “YAKIN ÇEVREMİZ” ünitesinde değişik öğretim yöntemlerinin karşılaştırılması ile ilgili yapılacak bir araştırmada kullanılacaktır.

Test 15 (on beş) sorudan oluşmaktadır. Yanıtlama süresi 25 (yirmi beş) dakikadır. Her soruda doğru yanıt bir seçenektir. Dikkatli okuyup, sizin için doğru olan seçeneği işaretlemeniz gerekmektedir.

Başarılar...

SORULAR

1. Canlıların hayatı boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ortam aşağıdakilerden hangisidir?
 - A- Aile
 - B- Okul
 - C- Sokak
 - D- Çevre
2. Bireylerin doğal yaşamdan korunması için gerekli olan yapıya ne ad verilir?
 - A- Mahalle
 - B- Ev
 - C- Cadde
 - D- Sokak
3. Aşağıdakilerden hangisi ara yöndür?
 - A- Doğu
 - B- Kuzeydoğu
 - C- Güney
 - D- Batı
4. “Şehir, Mahalle, Semt” küçükten büyüğe dizilişi hangi seçenekte doğru verilmiştir?
 - A- Semt, şehir, mahalle
 - B- Mahalle, semt, şehir
 - C- Şehir, mahalle, semt
 - D- Semt, mahalle, şehir
5. Aşağıdakilerden hangisi ana yöndür?
 - A- Kuzeydoğu
 - B- Güneydoğu
 - C- Kuzey
 - D- Kuzeybatı

6. Herhangi bir yerin kuşbakışı kağıt üzerine kabataslak, ölçüsüz olarak çizilmesine ne ad verilir?

- A- Plan
- B- Ölçek
- C- Kroki
- D- Adres

7. Yüzümüz kuzeye dönük iken 90 derece sola döndüğümüzde, sol kolumuz hangi yönü gösterir?

- A- Batı
- B- Güney
- C- Güneybatı
- D- Doğu

8. Plandaki uzunluğu gerçek uzunluğa çevirmek için, kesir ölçeğin paydası ile hangi işlemi yaparız?

- A- Bölme
- B- Çarpma
- C- Toplama
- D- Çıkarma

9. Aşağıdakilerden kaç tanesi ile yönümüzü bulabiliriz?

- Güneşten yararlanarak.
- Gölgeden yararlanarak.
- Pusuladan yararlanarak.
- Kutup yıldızından yararlanarak.
- Rüzgardan yararlanarak.
- Barometreden yararlanarak.

- A- 5
- B- 4
- C- 3
- D- 2

10. Hangi seçenekteki cümlede yanlış bilgi verilmiştir?

- A- Sokakların birleştiği ana yollara cadde denir.
- B- Birkaç mahallenin birleşmesiyle semtler oluşur.
- C- Güneş yıl boyunca hep aynı noktalardan doğar ve batar.
- D- Planların krokilerden farkı ölçeklerinin olmasıdır.

11. Yurdumuzda **en uzun** gölge günü hangi seçenekte belirtilen tarihte yaşanır?

- A- 21 Haziran
- B- 21 Aralık
- C- 23 Mart
- D- 23 Eylül

12. Payı '1 ' olan kesir sayılarıyla gösterilen ölçekler nasıl adlandırılır?

- A- Çizik ölçek
- B- Birim ölçek
- C- Kesir ölçek
- D- Çizgi ölçek

13. Krokinin, plan ve haritadan **en önemli** farkı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A- Kullanılır olması
- B- Üstten bakılarak(kuşbakışı) çizilmesi
- C- Ölçeğinin olması
- D- Geniş alanları göstermemesi

14. Bir evin, gidilecek bir yerin, göz kararı ile kaba taslak, kağıt üzerine çizilmiş şekline ne denir?

- A- Plan
- B- Kuşbakışı
- C- Harita
- D- Kroki

15. Gölgenin en kısa olduğu an, güneş gökyüzünün hangi tarafındadır?

- A- Kuzey
- B- Güney
- C- Doğu
- D- Batı

(EK – 9)

“AİLE, OKUL VE TOPLUM HAYATI” Ünitesi

Video ile öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları

DENEK NO.	ÖNTEST PUANI	SONTEST PUANI
1	5	15
2	5	15
3	7	15
4	7	15
5	6	15
6	6	15
7	8	15
8	8	15
9	4	15
10	4	14
11	3	14
12	3	13
13	1	12
14	1	12
15	1	10
16	3	11
17	5	13
18	9	14
19	10	15
20	10	15

(EK – 10)

Gösteri yöntemi ile öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları

DENEK NO.	ÖNTEST PUANI	SONTEST PUANI
1	3	13
2	4	8
3	4	10
4	5	10
5	5	14
6	5	14
7	7	11
8	7	12
9	3	14
10	3	13
11	2	13
12	2	11
13	1	14
14	1	14
15	10	13
16	6	15
17	4	13
18	3	12
19	8	15
20	9	15

(EK – 11)

Geleneksel yöntem kullanılarak öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları

DENEK NO.	ÖNTEST PUANI	SONTEST PUANI
1	3	9
2	1	6
3	3	5
4	4	8
5	4	8
6	5	5
7	5	5
8	2	7
9	2	7
10	3	7
11	3	9
12	6	1
13	6	1
14	8	13
15	8	15
16	4	8
17	5	8
18	9	10
19	8	13
20	5	2

(EK – 12)

“YAKIN ÇEVREMİZ” Ünitesi

Video ile öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları

DENEK NO.	ÖNTEST PUANI	SONTEST PUANI
1	3	15
2	3	15
3	2	15
4	1	15
5	2	15
6	2	14
7	2	14
8	2	14
9	2	14
10	1	13
11	4	13
12	4	13
13	7	13
14	7	13
15	3	13
16	1	12
17	2	13
18	1	14
19	1	15
20	1	14

(EK – 13)

Gösteri yöntemi ile öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları

DENEK NO.	ÖNTEST PUANI	SONTEST PUANI
1	2	8
2	2	10
3	2	10
4	2	14
5	1	15
6	1	15
7	2	13
8	1	13
9	3	13
10	4	13
11	4	12
12	5	13
13	2	12
14	1	12
15	2	10
16	2	13
17	4	11
18	4	13
19	4	14
20	3	15

(EK – 14)

Geleneksel yöntem kullanılarak öğretim yapılan grubun öntest ve sontest puanları

DENEK NO.	ÖNTEST PUANI	SONTEST PUANI
1	1	9
2	1	10
3	2	11
4	2	10
5	1	7
6	1	7
7	2	5
8	4	15
9	3	14
10	5	10
11	5	11
12	2	11
13	4	13
14	3	13
15	2	10
16	1	8
17	1	8
18	1	5
19	2	9
20	6	3

ÖZGEÇMİŞ

Cevat EKER, 1972 yılında Sakarya' da doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünden 1997 yılında mezun oldu. Aynı yıl Sivas ili İmranlı ilçesinde sınıf öğretmenliği görevine başladı. Halen Sakarya' da özel bir ilköğretim okulunda öğretmenlik yapmaktadır.

